

§ 11 MILJØGODKENDELSE
af kvægbedrift
Silkeborgvej 50, 8641 Sorning

Registreringsblad

Titel:	§ 11 miljøgodkendelse af kvægbedrift Silkeborgvej 50, 8641 Sorring
Dato for ikrafttrædelse:	11. august 2010
CVR-nr:	19530035
CHR-nr:	23596
Ejendomsnummer:	7400000224
Ejerlav og matr. nr.	Sorring By, Dallerup, 12c, 7ø, 7æ, 7z, 1s
Adresse:	Silkeborgvej 50, 8641 Sorring
Bedrifts ejer og Ansøger:	Peter Busk, Silkeborgvej 50, 8641 Sorring
Konsulent:	Kjartan Einarson, v. LandboMidtØst, Samsøvej 33, 8382 Hinnerup dir. tlf. 87 28 22 65, mobil tlf. 20 47 96 20, E-mail: kje@lmo.dk
Tilsynsmyndighed:	Silkeborg Kommune
Rådgiver:	Orbicon, Ditte Lildal Berg, KS Hans Jørgen Madsen
Kontrolleret af:	Peter Fabrin

Ikke-teknisk resumé

Peter Busk ønsker at udvide sin besætning af malkekøer (jersey).

Der er i gældende ansøgning taget hensyn til kommende regler om korrektion i mælkeydelse, således er der indsat en mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. årsko, i den gældende ansøgning (ansøgning nr. 7357, version 9). Denne godkendelse bygger derfor på, en antagelse om at mælkeydelsen indenfor de næste 8 år må/kan komme op på 9164 kg mælk pr. årsko. Det er dog ikke en forudsætning, at ansøgers besætning skal producere 9164 kg mælk pr. årsko, men det er herved sikret at der i nærværende ansøgning er harmoniareal nok.

Med en mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. årsko drejer udvidelsen sig om en udvidelse fra 245,57 DE (244,88 i jerseykøer og 0,69 DE i heste) til 304,84 DE (302,77 i jerseykøer og 2,07 DE i heste).

Såfremt der ikke havde været korrigeret i mælkeydelsen havde udvidelsen drejet sig om en udvidelse fra 205,93 DE (205,24 i jerseykøer og 0,69 DE i heste) til 255,99 DE (253,92 DE i jerseykøer og 2,07 DE i heste), beregnet efter de omregningsfaktorer, som er gældende efter 1/8 2009.

Sammen med udvidelsen af dyreholdet ønskes der opført en ny stald og foderlade på ca. 2000 m², ca. 15 m vest for den eksisterende. 15 m vest herfor ønskes der opført ny plansilo til ensilage på ca. 1500 m² og endelig ønskes der opført en ny gyllebeholder på 2500 m³ sydøst for den eksisterende gylletank. Den eksisterende ungdyrstald ændres til goldkostald med kælvningsbokse og endelig er der allerede tilladt ombygning af den nuværende kalvestald til malkecenter med styret kotrafik og ophold for køer til dyrlæge og inseminering.

Husdyrgødningen er altovervejende gylle med lidt dybstrøelse fra kalvebokse, kælvningsbokse og heste. Gyllen udbringes med slanger eller ved nedfældning.

Der forventes ingen væsentlig ændring i støv, støj og fluer fra husdyrbruget og lugtgeneafstandene til naboerne m.v. er overholdt.

Ammoniakfordampningen fra anlægget overholder afskæringskriteriet. Afskæringskriteriet vedr. nitrat er overholdt. Endelig er der tilnærmelsesvis fosforbalance, afskæringskriteriet for fosfor er overholdt.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Silkeborg Kommune en § 11 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	4
INDLEDNING.....	5
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	8
GENERELLE VILKÅR	10
MILJØTEKNISK VURDERING	10
DRIFT OG INDRETNING.....	10
ÅRSPRODUKTION	11
VILKÅR FOR ANLÆG.....	12
STALDINVENTAR- OG DRIFT	12
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI.....	12
FODRING	13
LUGT	13
GØDNINGS- OG ENSILAGEOPBEVARING	14
GYLLEHÅNDBETING	14
TRANSPORT	15
SPILDEVAND M.V.	15
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER.....	16
STØJ	16
SKADEDYR	17
STØV	17
LYS.....	17
OPLAG AF OLIE OG KEMIKALIER	17
AFFALD	18
VILKÅR FOR UDSPREDNINGSAREALER	19
UDBRINGNING	19
SILKEBORG KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	22
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE	38
BILAGSOVERSIGT	46

Indledning

Peter Busk har ansøgt om en § 11 godkendelse jf. Husdyrloven¹ af ejendommen på adressen, Silkeborgvej 50, 8641 Sorring.

Der er i gældende ansøgning taget hensyn til kommende regler om korrektion i mælkeydelse, således er der indsat en mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. årsko, i den gældende ansøgning (ansøgning nr. 7357, version 9). Denne godkendelse bygger derfor på, en antagelse om at mælkeydelsen indenfor de næste 8 år må/kan komme op på 9164 kg mælk pr. årsko. Det er dog ikke en forudsætning, at ansøgers besætning skal producere 9164 kg mælk pr. årsko, men det er herved sikret at der i nærværende ansøgning er harmoniareal nok.

Der ansøges om at udvide besætningen:

- fra følgende dyrehold:

Dyretype	Nudrift	
	Stk.	DE
Jerseykøer	142	201,10
Småkalve	30 (0-6 mdr.)	6,00
Opdræt	102 (6 mdr. til kælvning)	37,78
Heste	2 (300-500 kg)	0,69
I alt		245,57

- til følgende dyrehold:

Dyretype	Ansøgt drift	
	Stk.	DE
Jerseykøer	175	247,83
Småkalve	21 (0-3 mdr.)	3,8
Småkalve	21 (3-6 mdr.)	4,6
Opdræt	128 (3-24 mdr.)	46,54
Heste	6 (300-500 kg)	2,07
I alt		304,84

Omregningen til DE (dyreenheder) er foretaget efter de omregningsfaktorer, som er gældende efter 1/8 2009 og under en forudsætning om en mælkeydelse pr. ko på 9164 kg mælk.

Såfremt der ikke havde været korrigeret i mælkeydelsen havde udvidelsen drejet sig om en udvidelse fra 205,93 DE (205,24 i jerseykøer og 0,69 DE i heste) til 255,99 DE (253,92 DE i jerseykøer og 2,07 DE i heste), beregnet efter de omregningsfaktorer, som er gældende efter 1/8 2009.

Dette er relevant at nævne da ansøger endnu ikke er oppe og producere 9164 kg mælk pr. årsko. Ansøgningen med ydelses korrektion viser dermed "worst case".

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet ønskes der følgende bygningsmæssige ændringer:

- Ny stald til opdræt på ca. 1125 m² (Bygningsnr. 10 jf. situationsplan bilag 1 og 1b, 1.1.4. jf. ansøgning).
- Ny foderlade på ca. 800 m² (Bygningsnr. 11 jf. situationsplan bilag 1 og 1b).
- Ny plansilo på 1500 m² (Bygningsnr. 12 jf. situationsplan bilag 1 og 1b).
- Ny gyllebeholder med en kapacitet på ca. 2500 m³ (Bygningsnr. 13 jf. situationsplan bilag 1 og 1b, 1.1.7. jf. ansøgning).
- Eksisterende plansilo ændres til møddingplads på ca. 150 m², med afløb til gyllesystem (Bygningsnr. 8B jf. situationsplan bilag 1 og 1b, 1.1.10. jf. ansøgning).

Den nye ungdyrstald ønskes opført 15 m vest for de eksisterende staldbygninger. I forlængelse af den nye ungdyrstald (mod syd) opføres foderladen.

15 m vest for den nye stald og foderlade ønskes plansiloanlægget placeret. Den nye gyllebeholder ønskes opført syd for den eksisterende gyllebeholder. Plansiloen som i fremtiden ønskes benyttet som møddingplads er placeret vest for den eksisterende gyllebeholder.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Silkeborg Kommune med bistand fra Orbicon.

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering, derefter følger Silkeborg Kommunes samlede vurdering. Det er tilstræbt, at afsnittene med vilkår og med samlet vurdering kan læses både i sammenhæng og uafhængigt af hinanden. Derfor forekommer der en del gentagelser i den samlede vurdering. Til sidst er der en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgningskema nr. 7357 af d. 10.06.2008, senest opdateret version nr. 9, genberegnet d. 02.05.2010, med bilag.
- Supplerende oplysninger af 15.02.2010 (supplerende BAT beskrivelse)
- Miljøteknisk beskrivelse med rettelser og tilføjelser, modtaget pr. mail d. 08.04.2010
- Opdateret situationsplan modtaget pr. mail d. 02.06.2010.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 4/12/2009)

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug² samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Da der er tale om etablering af et anlæg til husdyrproduktion for mere end 75 DE, men under IPPC grænsen, er bedriften omfattet af § 11, på trods af at sagen ved genberegning efter de nye dyreenhedsberegninger er kommet over 250 DE. Dette fremgår af § 3 stk. 4 i Bek nr. 717 af 02/07/2009, hvor det slås fast, at ansøgninger indsendt inden 1. august 2010 skal behandles efter de hidtil gældende omregningsfaktorer for beregning af dyreenheder i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v..

Ejendommen ligger mere end 1 km fra kommunegrænsen til Favrskov Kommune, og da der ikke ligger udbringningsarealer eller aftalearealer i andre kommuner, har det ikke været relevant at indhente udtalelse fra nabokommuner eller andre offentlig myndigheder.

Udkast til miljøgodkendelse har været i høring fra d. 15. juni 2010 til d. 6. juli 2010. Udkastet har været fremsendt til ejer samt øvrige, som må formodes at have interesse i sagen (ses på nedenstående høringsliste). Der indkom bemærkninger fra ansøger selv. Disse bemærkninger har givet anledning til omformulering af nogle få vilkår, så det fremgår tydeligere hvad der gælder.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen⁵.

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt.

Det individuelle ammoniakkrav er overholdt, idet nærmeste § 7 ligger længere væk end 1.000 meter fra ejendommen.

Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt. Nærmeste nabo er Silkeborgvej 54 hvor lugtgeneafstanden er 66,65 m og den faktiske afstand til nærmeste staldmidtpunkt er 313,68 m. Nærmeste byzone er Sorring. Afstanden fra anlægget, Silkeborgvej 50, til Sorring (byzone) er 425,88 m, lugtgeneafstanden er beregnet til 210,75 m.

Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

0,01 ha af mark 2-0 ligger i P-klasse 3. De resterende udbringningsarealer er beliggende i P-klasse 0. Fosforberegningerne i ansøgningssystemet viser, at der i ansøgt drift vil blive bortført mere fosfor ender der tilføres og at det samlede fosforunderskud vil være på ca. 0,9 kg P/ha/å. Kravet til fosforoverskud er overholdt.

Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Der er ingen arealer beliggende i nitratklasse 1-3. De generelle afskæringskriterier mht. overfladevand er derfor overholdt. Silkeborg Kommune vurderer, at der ikke er forhold, som taler for at skærpe i forhold til de generelle afskæringskriterier.

Der er 8,32 ha beliggende i nitratfølsomme indvindingsområde. N-udvaskningen i ansøgt drift er beregnet til 43 mg nitrat pr. liter på mark 9-0 og 6-0 og 46 mg nitrat pr. liter på mark 7-0 og 19-1. For de berørte arealer gælder det, at der i forhold til nuddriften er en reduceret N-udvaskning på 1 mg nitrat pr. liter for mark 9-0 og 6-0 og 2 mg nitrat pr. liter for mark 7-0 og 19-1.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Silkeborg Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er endvidere Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af tag- spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Derved bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 8. september 2010 påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Ekstra Posten den 11. august 2010.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Silkeborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, Natur- og Miljøsektio-

nen, Søvej 1, 8600 Silkeborg eller pr. e-mail til teknisk@silkeborg.dk. Silkeborg Kommune skal have klagen senest d. 8. september 2010 indenfor kommunens åbningstid. Kommunen videresender eventuelle klager til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt senest 6 måneder efter annonceringen, dvs. senest d. 11. februar 2010.

Med venlig hilsen

Anders Nielsen
Biolog

Morten H. Jespersen
Sektionsleder

Ansøger

- Peter Busk, Silkeborgvej 50, 8641 Sorring, E-mail: p.busk@jyde.dk

Konsulent

- Kjartan Einarson, v. LandboMidtØst, Samsøvej 33, 8382 Hinnerup, E-mail: kje@lmo.dk

Naboer, (fundet ud fra konsekvensområdet, beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen er 246,96 m)

Der er ingen naboer indenfor konsekvensområdet, naboer med matrikelgrænser op til Silkeborgvej 50

- Bent Andreasen Silkeborgvej 46, 8641 Sorring.
- Søren Peder Jakobsen Silkeborgvej 54, 8641 Sorring.
- Filip Hansen og Marianne Nicholaisen Herredsvejen 30, 8641 Sorring.
- Marit Ingeborg og Anker Lemminger Herredsvejen 32, 8641 Sorring.
- Conrad Jensen og Jannie Andersen, Herredsvejen 34, 8641 Sorring.
- Jørgen og Pia Andersen, Møllebakken 35, 8641 Sorring.

Ejere af forpagtede arealer:

- Svann Nielsen, Silkeborgvej 49, 8641 Sorring.
- Cliff Bak Nielsen, Møllebakken 37, 8641 Sorring.

Ejere af tredjemandsarealer:

- Niels Flensted Jensen, Silkeborgvej 56, 8641 Sorring.
- Maren Jensen, Høngevej 19, 8641 Sorring.
- Henrik Vestergaard, Blakgårdsvej 15, 8600 Silkeborg.
- Ove Laursen, Sorringvej 75, 8600 Silkeborg.

Vandværker

- Der indgår ikke udbringningsarealer, beliggende i indvindingsopland.

Orienteret om meddelelse af denne godkendelse er:

- Ansøger: Peter Busk, Silkeborgvej 50, 8641 Sorring
- Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: post@aar.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: info@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening. E-post: mail@dkfisk.dk
- Kjartan Einarson, v. LandboMidtØst, Samsøvej 33, 8382 Hinnerup, E-mail: kje@lmo.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Silkeborgvej 50, 8641 Sorring, herunder samtlige arealer, inkl. udsprængningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 23596 og CVR nr. 19530035.
2. Miljøgodkendelsen træder i kraft den dato den meddeles. Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved godkendelsens ibrugtagning. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Valget af materialer til nybyggeri skal matche de farver, som beskrevet i skemaet vedr. situationsplanen, bilag 1b.
5. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen, før landbruget foretager følgende:
  - Ejerskifte af virksomhed
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
  - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
6. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
7. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
  - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativerne.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes at kvægbedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 1 og 1b, arealoversigt fremgår af bilag 3.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og at der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 3 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 2, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (nye bygninger og/eller et dyrehold på mere end 142 køer, 30 småkalve, 102 opdræt og 2 heste) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Ejendommen Silkeborgvej 50 ligger udenfor områder, der er udpeget som landskabelige interesseområder i kommuneplan 2009 – 2020 for Silkeborg Kommune.

Det vurderes i øvrigt at de nye anlæg ville falde visuelt naturligt sammen med de øvrige eksisterende driftsbygninger og det vurderes, at anlægget vil fremstå som en samlet driftsmæssig enhed efter udvidelsen.

Såvel stalden, foderleden, gyllebeholderen og den nye ensilageplads overholder gældende afstandskrav.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand, herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Årsproduktion

8. Bedriften, Silkeborgvej 50 tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:
- 175 stk., malkekøer, jersey
  - 21 stk. småkalve (0-3 mdr.), jersey
  - 21 stk. småkalve (3 - 6 mdr.), jersey
  - 128 stk. kvier/stude (6-24 mdr.), jersey
  - 6 heste (300 - 500 kg)
- Svarende til i alt 304,84 DE beregnet efter de omregningsfaktorer, som gælder efter 1/8 2009 ("ny DE") og beregnet under en forudsætning om en mælkeydelse pr. ko på 9164 kg mælk pr. årsko.
9. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med alders-/vægtintervaller som angivet i bilag 2.
10. Almindelige sæsonudsving pga. dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger og ændrede alder-/vægtintervaller accepteres så længe det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.
11. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
- Når kvægbesætningen er nået op 302,77 DE,
  - Besætningens størrelse den 1. september 2012
12. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, ydelseskontrollen eller lign. for hele den animalske produktion på Silkeborgvej 50, 8641 Sorring, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

- Årsproduktion

Det er antallet af dyr der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til Bek. nr. 717 af d. 02.07.2009 Om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. ("nye DE") og ud fra en forudsætning om en årlig mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. ko.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 3 år. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt. Såfremt der 3 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold på mindre end

- 175 stk., malkekøer, jersey
- 21 stk. småkalve (0-3 mdr.), jersey
- 21 stk. småkalve (3 - 6 mdr.), jersey
- 128 stk. kvier/stude (6-24 mdr.), jersey
- 6 heste (300 – 500 kg)

vil det være dyreholdet på det pågældende tidspunkt, som er afgørende for det fremtidige maksimale dyrehold. Det nævnte dyrehold svare i alt til, svarer til 254,61 DE uden mælkeyldeses-korrektion for køer og svare til 304,84 DE ved en årlig mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. årsko.

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i kvægbesætningen, idet en normal malkekvægbesætning kræver en vis fleksibilitet med hensyn til opdræt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE (gældende definition) eller geneafstanden for lugt ikke forøges (dette kræver godkendelse). Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition.

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

13. Krybberester og foderaffald skal opbevares på en møddingplads med afløb til gyllesystem eller tilsvarende fast plads.
14. Opsamlingspladser omkring malkecenteret skal rengøres efter hver malkning.
15. Mælkekøleanlægget skal kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
16. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnligt efter producentens anvisninger.
17. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

18. Den nye kviestald (1.1.4) skal etableres med præfabrikeret drænet gulv, eller en anden godkendt (MST) gulvtype med samme ammoniakfordampning, ved kvierne.
19. I dybstrøelsesstalde skal der strøes halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

For at hindre, at der sker udvaskning af næringsstoffer krybbeaffald og foderrester, er det et krav, at det placeres/opbevares på en støbt plads med afløb til gyllebeholder.

Mælkekøleanlæg er interessant i energispareøjemed, da køleanlæg i gennemsnit bruger 15% af det totale energiforbrug hos en mælkeproducent, og mulige driftsbesparelser er ofte betydelige. Det anbefales, at anlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, således at mælkekøling og drift af røreværket foregår på den mest energirigtige måde.

Kravet om vedligeholdelse af ventilationen har til formål at forebygge unødige støj- og lugtgener samt sikre, at ventilationen altid er optimal.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt ved, at kvier, der i nudriften står i bindestald med grebning og går i spaltegulvsbokse, i den ansøgte drift vil være opstaldet i sengestald med præfabrikeret drænet gulv.

Der skal ske revurdering af denne godkendelse om 8 år. Da de eksisterende staldes restlevetid er vurderet til ca. 20 år, er der ikke stillet vilkår til renovering af eksisterende stalde i denne godkendelse. Vilkår om renovering af de eksisterende stalde vil blive behandlet ved revurdering af denne godkendelse.

Der indgår i ansøgt drift 6 heste. Det er angivet at hestene er udegående indenfor udbringningsarealet 6 mdr. om året. Det er vurderet at hestene har så lille indflydelse i forhold til ammoniakfordampning og lugt, at det ikke er relevant at stille vilkår om at de skal være udegående 6 mdr. pr. år.

Der er i øvrigt ikke ansøgt om udegående dyr i den ansøgte drift.

Nærmeste Natura 2000- område er beliggende ca. 4,7 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om EF-habitatområde nr. 45 "Gudenå og Gjærn Bakker".

Nærmeste § 7 område, er et engareal beliggende i Lyngbygård Ådal. Området er beliggende ca. 2,2 m syd for Silkeborgvej 50. Se bilag 5.

Der er i en afstand på 800 m fra ejendommen beregnet en maksimal merdeposition på 0,018 kgN/ha.

Nærmeste § 3 naturområde er mosen Møgellose, som er beliggende ca. 700 m nord fra anlægget, mosen er B-målsat. Den højeste merdeposition i naturområdet er beregnet til 0,02 kg N/ha. Se bilag 5.

Silkeborg Kommune har vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig belastning af beskyttede naturtyper i nærområdet og habitatområder.

Fodring

20. Type 2 korrektion for malkekøer for fosfor må højst være 0,88 beregnet ud fra formel i bilag 4.
21. Samtlige malkekøer på hele ejendommen skal leve op til ovennævnte fosfor krav. Der skal være dokumentation for overholdelse af kravet. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Det kan f.eks. være, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra mejeri eller lignende.

- Fodring

Af hensyn til tilstanden i søerne i Silkeborg Kommune, har kommunen fokus på, at der opnås tilnærmelsesvis fosforbalance. Dette har i den konkrete sag ført til, at der er foretaget projektilpasninger i form af en korrektion i g P/FE fra 4,6 til 4,2 g P/FE (type 2 korrektion). Ved korrektionen beregnes fosforindholdet ud fra de faktiske forhold på ejendommen. Der er derfor sat vilkår til niveauet for korrektionen. Forudsætningerne for og beregningen af korrektionsfaktoren fremgår af bilag 4. Korrektionen af fosforindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2006/2007. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Korrektionsfaktoren er bestemmende for, hvor meget fosfor der vil være i husdyrgødningen til udbringning. Ved anvendelse af en begrænset mængde fosfor pr. FE (4,2 g P/FE), i forhold til normen på 4,6 g P/FE, er der beregnet en korrektionsfaktor på 0,88. Korrektionsfaktoren er den faktor man ganger fosforindholdet i husdyrgødningen med – således fosformængden i den samlede gødningsmængde reduceres. Da der er metodefrihed, stilles der kun vilkår til korrektionsfaktoren og ikke til overholdelse af forudsætningen om 4,2 g P/FE. Efter korrektionen er der i ansøgningsystemet beregnet, et fosforunderskud på 0,9 kg P/ha/år, hvilket betyder at der tilføres mindre fosfor end der bortledes.

Lugt

22. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene.
23. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

- Lugt

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentligt øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlede bebyggelse og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtmissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Gødnings- og ensilageopbevaring

24. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed på ejendommen.
25. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
26. Afløb fra ensilagepladen skal føres til opsamlingsbeholder med minimum ½ måneds opbevaringskapacitet og udsprinkles jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Forholdende mellem beholderens størrelse og pumpekapa-citeten til sprinkleranlægget skal sikre, at der ikke sker overløb ved dimensionsgivende regnskyl. Beholderen skal overholde kravene i DS 432.
27. Der skal etableres en overfyldsaktiveret pumpe, som sørger for at pumpe vand og ensilagesaft til gyllesyste-met i tilfælde af overfyldning af beholderen. Pumpekapa-citeten skal svare til dimensionsgivende regnskyl (140 l/s/ha i 10 minutter).
28. Der skal etableres overfyldsalarm på beholderen såle-des, at det sikres at denne ikke løber over.
29. Start af pumpen til sprinklersystemet skal foretages ma-nuelt, efter det er konstateret, at udsprinkling kan foregå i overensstemmelse med gældende regler.
30. Inden arbejdet udføres med opførsel af opsamlings-brønd, sprinkler anlæg, overflydspumpe og overflydsa-larm skal der til kommunen indsendes et projekt til god-kendelse.
31. Ensilagerester og utætte wrapballer skal fjernes løbende fra markstakken
32. Ensilagestakke må ikke placeres på arealer der er vand-lidende eller hvor der er fare fra afstrømning til vandløb eller naturområder.
33. Gammelt overdækningsmateriale fra ensilagepladser ol. skal løbende og minimum en gang om ugen, fjernes fra ensilagepladsområdet og opbevares i container eller lig-nende.
34. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende, skal sik-res, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet.

Gyllehåndtering

35. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgi-velserne.
36. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en

- Gødnings- og ensilageopbevaring

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapa-citet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen er beregnet til at rækker til mindst 14 måneder, så-le-des er vilkåret er for opbevaringskapacitet opfyldt.

Vilkår vedr. årlig kontrol af opbevaringsanlæg til husdyrgødning har til formål at forebygge lækager og uheld. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ik-ke intensionen, at hele beholderen skal frilægges for inspek-tion, men at den en gang om året efterses for evt. revner med mere. Inspektionen kan med fordel finde sted, når oplaget af husdyrgødning er mindst.

Der er ansøgt om afledning af overfladevand fra ensilageplad-serne til særskilt beholder. For at sikre, at vandet kan opbeva-res i perioder hvor udbringningen ikke kan lade sig gøre, pga. af fare for afstrømning til vandområder (vandløb, søer, dræn m.v.), er der sat krav til at beholderen etableres således der er minimum ½ mdr. opbevaringskapacitet. For at sikre, at der ikke sker overløb til terræn fra beholderen, skal indretningen laves således at der altid er buffer og pumpekapa-citet til dimensio-nsgivende regnskyl (140 l/s/ha i 10 min).

For god ordensskyld gøres der opmærksom på at alle beholde-re over 100 m³ for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand skal kontrolleres mindst hvert 10. år.

For at sikre mod afstrømning af ensilagesaft til beskyttede na-turområder og vandløb, samt for at beskytte jord, overflade- og grundvandet, er der stillet vilkår til, at ensilagerester og utætte wrapballer skal fjernes løbende.

Der gøres endvidere opmærksom på, at der for markstakke af ensilage gælder de samme afstandskrav som der gælder for ensilageopbevaringsanlæg.

Alle afløbsbrønde skal sikres mod tilledning af vand, saft og gylle fra møddinger, gyllebeholdere ensilagepladser/siloer, samt befæstede arealer, hvor der kan være spild af foder og husdyrgødning. Afhængig af terrænforhold er det nødvendigt at have fokus på alle risici.

- Gyllehåndtering

Maskinstation står for udbringning af gylle fra produktionen på Silkeborgvej 50.

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles

plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

37. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tømt, så der ikke spildes gylle på veje.

Transport

38. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
39. Transport af gylle gennem byområder må kun finde sted på hverdage mellem kl. 8.00 og 18.00.
40. Udkørsel af gylle, til marker hvor transporten foregår gennem Voel eller Sorring, må ikke foregå på lørdage, søn- og helligdage.

Spildevand m.v.

41. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
42. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
43. Rengøring af maskiner og redskaber der har været anvendt således der er husdyrgødning på maskinerne og/eller redskaberne, skal vaskes på støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlings-

der krav om, at al håndtering foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes, f.eks. ved udspreddning.

I øvrigt henvises til skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker. Dog er der udbringningsarealer beliggende således transport dertil foregår gennem Voel eller Sorring, derudover er der kun få beboelser langs vejen.

Udkørsel af gylle til arealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem Voel eller Sorring, må kun foregå mellem kl. 8.00 og 18.00 på hverdage, dette for at mindske generne som er forbundet med transport af husdyrgødning. Øvrig transport skal søges begrænset og planlagt således transporten kun finder sted hverdage mellem kl. 8.00 og 18.00. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Da det ud fra kortet over transportveje fremgår, at en del af transporten til arealerne foregår gennem byzone er, der for at begrænse generne forbundet med transport af husdyrgødning, stillet vilkår til at dette ikke må foregå på lørdage, søn- og helligdage.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Kort over transportveje ses i bilag 3.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler, for at sikre mod spild ved overløb.

Maskiner og redskaber som ikke indeholder rester af husdyr-

beholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

44. Vask af maskiner og redskaber anvendt til jordbearbejdning, uden rester af husdyrgødning, kan rengøres på vaskelads med olieudskillere og afløb til dræn.
45. Alt tagvand skal opsamles og bortledes via forsinkelsesbassin eller lignende.

gødning eller sprøjtemidler kan vaskes på vaskelads med olieudskillere og afløb til dræn.

For at sikre, at der ikke sker overbelastning i form af stoftransport og fysiske forandringer ved tilledning af store mængder regnvand til grøfter og øvrige vandløb, er der stillet vilkår om, at tagvand skal ledes via forsinkelsesbassin eller lignende anordning. Der er endvidere, for at sikre at den valgte løsning lever op til Silkeborg Kommunes vurdering af vandløbs/grøftens fysiske forhold m.v., stillet vilkår om, at der skal indsendes dokumentation med beregninger, som underbygger, at det valgte system er dimensioneret korrekt.

Der gøres endvidere opmærksom på, at der skal søges særskilt tilladelse til afledning af tag og overfladevand hos Silkeborg Kommune. Af denne tilladelse vil der fremgå konkrete vurderinger af og krav til, hvor stor forsinkelse der skal til for at beskytte de berørte recipienter.

Uheld og driftsforstyrrelser

46. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
47. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforordning, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes senest den 1. oktober 2010 til tilsynsmyndigheden.
48. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.
49. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel og ved pumpning af mælk.

Der er stillet vilkår om at der skal udarbejdes en beredskabsplan. Beredskabsplanen har til formål at forebygge uheld, som kan medføre forurening af det eksterne miljø. Generelt er det dog væsentligt, at der i den daglige drift tages de nødvendige foranstaltninger ift. at reducere potentielle risici. Såfremt der alligevel sker uheld, er beredskabsplanen et væsentligt værktøj ift., at mindske de negative konsekvenser som følge af uheld. Beredskabsplanen skal beskrive procedurerne i tilfælde af et givent uheld sker, så der ikke er tvivl om, hvad der skal gøres, hvem der skal kontaktes mv.

Udover at være BAT, så er det Silkeborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

Støj

- Støj

50. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre den.

Skadedyr

51. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
52. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester m.v. og på et højt hygiejneniveau.
53. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

Støv

54. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.
55. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

56. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
57. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Oplag af olie og kemikalier

58. Spild- og smøreolie og kemikalier skal opbevares i egne beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
59. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive, et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium (www.dpil.dk) opdateres én gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

Det er af ansøger oplyst at der er udendørs lys ved mælketank og maskinhus. I staldene er der lys efter behov, bortset fra i perioden 22:30 til 04:30, her er der kun vågelys ved robotten. Der er langt til naboer, som ikke forventes generet af lys fra ejendommen.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.

60. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

61. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
62. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
63. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
64. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁶. Der må i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Ift. bedriftens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 724 af 1. juli 2008).

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Regulativet kan findes på kommunens hjemmeside www.silkeborgkommune.dk (søg på ordene "regulativ erhvervsaffald").

Reglerne for animalsk affald og døde dyr er beskrevet i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, nr. 439 af 11. maj 2007. Herfra kan særligt fremhæves, at opbevaringen skal ske skyggefuldt, afskærmet mod vilde dyr og hævet fra jorden, evt. på et ventileret sted. Endvidere skal opbevaringen foretages i passende afstand fra offentligheden. Der skal foretages tilmelding til afhentning inden 24 timer.

⁶ Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007

Vilkår for udspretningsarealer

Udbringning

65. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 176,75 DE på de ansøgte udbringningsarealer 76,85 ha ejet/forpagtet areal jf. bilag 3.
66. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler m.v. (af mindst 1 års varighed) skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
67. Der må ikke etableres afvandingsrender fra marker til eventuelle vandløb eller søer/vandhuller.
68. Udbringning af gødning ol. samt udsprinkling af vand fra ensilagepladser (bygnings nr. 12 jf. bilag 1) må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
69. Udsprinkling af ensilagepladsvand skal foregå ved manuel start af pumpe efter det er konstateret, at ovennævnte vilkår kan efterleves.
70. Aftalearealerne skal tilføres overskydende husdyrgødning fra bedriften (mængden > 176,75 DE). Der skal derfor foreligge dokumentation for, at overskydende kvæggylle, fraføres og udspreddes på aftalearealer.
71. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udspretning på de i ansøgningen angivne aftalearealer (jf. bilag 3) samt i henhold til gældende regler.
72. Der skal foreligge en skriftlig gylleaftale for aftalearealerne inden udbringning på disse arealer.
73. Der skal føres en journal over aftalearealerne, der viser:
  - Afsat husdyrgødning fra bedriften til aftalearealerne
  - aftalearealernes størrelse
  - placering
  - ejerforhold
  - tidshorisont for indgåede aftaler skal være oplystRegistreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Fra august måned 2010 skal der korrigeres i mælkeydelse ved beregning af dyreenheder for malkekvæg. Dette vil betyde at der i besætninger hvor der produceres mere mælk pr. årsko end normen vil gå færre køer på en dyreenhed. Dette betyder at der vil opstå behov for et større harmoniareal for at kunne overhold harmonikravet.

Der er for at imødekemme denne udfordring, i denne sag valgt at korrigere i mælkeydelsen. Der er i ansøgningen, indtastet en ydelse på 9164 kg mælk pr. årsko. Ydelsen er af ansøger beregnet ud fra nuværende mælkeydelse, hvor der tillægges en 2 % stigning hvert år frem til om 8 år, hvilket svare til den tid hvor godkendelsen skal revurderes. Ansøger gør endvidere opmærksom på, at der er tale om en forventning, og at det ikke er sikkert at ydelsen nås.

Ved en korrektionen i mælkeydelse pr. årsko, går der færre køer på en dyreenhed, men korrektionen har ingen indflydelse på husdyrgødningens indhold af N og P.

Der må udbringes husdyrgødning svarende til 176,75 DE på de 76,85 ha ejede og forpagtede arealer, som indgår i ansøgningen. Udbringningen er beregnet til 2,3 DE/ha, hvilket betyder at DE_{max} på 2,3 netop overholdes.

De 176,75 DE som udbringes på ejede og forpagtede arealer bidrager i alt med 11.629,44 KgN (2005/2006 norm) og 1884,22 KgP.

Sædskifte og fodertiltag, som ansøger har valgt i ansøgningen, ligger til grund for kvælstof- og fosforberegningerne og dermed også til grund for overholdelsen af de fastlagte beskyttelsesniveauer. Der gøres derfor opmærksom på at Plantedirektoratets regler for udbringning af op til 2,3 DE/ha skal overholdes og at der skal kunne fremlægges dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v.. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

Nærmeste Natura2000- område i forhold til udbringningsarealerne er EF- habitatområde nr. 45 "Gudenå og Gjern Bakker". Området er beliggende mere end 4 km fra udbringningsarealerne. Silkeborg Kommune vurderer pga. afstanden, at den øgede ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyper, der er udpegningsgrundlag for habitat-området.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper.

Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning, derudover nedfældes flydende husdyrgødning på arealer der ligger indenfor 1000 m fra § 7 areal jf. krav Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Silkeborg Kommune vurderer derfor, at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af beskyttede naturtyper.

På bedriften er der ingen udbringningsarealer, som skrånere mere end 6 grader ned mod vandløb, søer eller vandhuller. Det har derfor ikke været relevant at stille vilkår til forebyggelse af afstrømning som følge af erosion. Dog er der stillet vilkår om, at der ikke må etableres afvandringsrender fra marker til eventuelle vandløb. For generelt at sikre mod udvaskning af gødning og sprøjtemidler til vandløb, vandhuller og søer gøres der desuden opmærksom på de generelle regler om 2 m dyrkningsfri bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Udsprinkling af overfladevand fra ensilagepladserne skal ske i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser. Derudover er der stillet vilkår om, at hver enkelt start af pumpen til sprinklersystemet foretages manuelt efter det er konstateret, at udsprinkling kan foregå i overensstemmelse med gældende regler. Den manuelle start skal bl.a. sikre, at sprinkleranlægget ikke kører, når der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord eller risiko for afstrømning.

Der udsprede gylle på 191,1 ha aftalearealer. Af disse er arealerne vedr. Henrik Vestergård godkendt efter § 10 i husdyrloven (Tingvej 21, 8883 Gjern), til at modtage kvæggylle svarende til 30 DE fra denne bedrift efter nærmere fastsatte vilkår. Disse arealer omtales ikke nærmere i herværende godkendelse.

Det ligger til grund for godkendelsen, at der eksporteres 128,1 DE indeholdende et totalindhold af N og P på 10.757 kgN og 1791 kgP (dette beregnet ud fra en mælkeydelse på 9164 kg mælk pr. ko.).

I ansøgningen indgår der følgende aftale arealer (se bilag 3):

Bedrift	Mark nr./navn
Henrik Vestergård Blakgårdsvej 16, 8600 Silkeborg	4-0, 1-4, 3-1, 3-2, 1-5, 2-0, 5-0, 6-0, 3-0, 20-0, 20-2, 20-3, 30-0, 11-0, 12-0, 13-0, 20-1, 30-1, OC 1, OC 4, OC 5, OC 6, OC 3, OC 2. 86,09 Ha
Niels Flensted Jensen, Silkeborgvej 56, 8641 Sorring	NFJ 29,37 Ha
Maren Jensen, Høngevej 19, 8641 Sorring	MJ 1, MJ 2, MJ 3, MJ 4, MJ 5. 14,32 Ha
Ove Laursen, Sorringsvej 75, 8600 Silkeborg	OL 1, OL 2, OL 3, OL 7. OL 8, OL 5, OL 4, OL 6, OL 12, OL 20, OL 13, OL 11, OL 9, OL 9, OL 9, OL 17. 61,32 Ha

Der gøres opmærksom på at udskiftning af bedriftens udspretningsarealer (ejede og forpagtede arealer) eller udskiftning af aftalearealer, som indgår i en godkendelse efter §§ 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal anmeldes til kommunalbestyrelsen. De nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare. Anmeldelse af udskiftning af udspretningsarealer eller udskiftning af aftalearealer, skal senest fremsendes til kommunen før plan årets begyndelse den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de arealer, der skal udskiftes. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmelder trække sin anmeldelse tilbage og anmelde nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Ingen af de øvrige aftalearealer er omfattet af N- eller P- klasser eller nitratfølsomme indvindingsområder og ingen af arealerne er registreret som § 3 områder eller beliggende i habitat-områder. Det vurderes derfor, at det er tilstrækkeligt, at stille vilkår om, den samlede mængde husdyrgødning til hver bedrift og hvilke arealer der er tale om samt at udspretningen sker efter gældende regler. Disse arealer omtales ikke nærmere i her-værende godkendelse.

Silkeborg Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Silkeborg Kommunes opfattelse at:

- Udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- Driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- Der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsendringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning.
- Endvidere overholder udvidelsen husdyrlovgivningens fastlagte afskæringskriterier.

Derfor meddeler Silkeborg Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Kommentarer til udvidelsen

I høringsperioden er der kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse fra ansøger selv, hvilket har givet anledning til ændringer/præcisering af nogle få vilkår i miljøgodkendelsen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Da anlæg og arealer ligger henholdsvis ca. 1300 m fra Favrskov Kommune og ca. 600 m fra Skanderborg Kommune, er det vurderet at det ikke er relevant at indhente udtalelse fra andre nabokommunerne.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT - bedste tilgængelige teknik
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser

- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Der gives godkendelse til etablering af et dyrehold svarende til 302,77 DE i kvæg og 2,07 DE i heste, samlet 304,84 DE. Det er antallet af dyr, der angiver den tilladte produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Dyretype (Jersey)	Ansøgt drift	
	Stk.	DE
Malkekøer	175	247,83
Småkalve (0-3 mdr.)	21	3,8
Småkalve (3-6 mdr.)	21	4,6
Kvie/stude (6-24 mdr.)	128	46,54
Heste (300 – 500 kg)	6	2,07
I alt		303,46

Af det samlede producerede husdyrgødning, 304,84 DE udbringes der 174,67 DE i kvæg og 2,08 DE i heste (i alt 176,26 DE) på egne og forpagtede arealer (76,85 ha). Resterende mængde husdyrgødning, 128,1 DE, skal afsættes til gylleaftaler i alt 191,1 ha.

Harmoniarealet er ca. 76,3 ha for egne/forpagtede arealer ved 2,3 DE/ha og ca. 90,86 ha for aftalearealer ved 1,4 DE/ha. Der er 76,85 ha ejet og forpagtet jord og ca. 191,1 ha gylleaftale arealer til rådighed til udspredning. Harmonikravet er dermed overholdt.

Det ansøgte dyretryk er på 2,3 DE/ha på eget areal.

En del af aftalearealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og er derfor omfattet af kravet om en godkendelse efter husdyrlovens § 16 eller skal behandles i en § 10 tilladelse eller § 11/12 godkendelse. Vurderingerne og vilkårene for disse arealer fremgår derfor af § 10 tilladelse godkendelse (Tingvejen 21, 8883 Gjern). De øvrige aftalearealer ligger ikke i N- eller P-klasse 1-3 eller i nitratfølsomme indvindingsområder. Der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i habitatområder. Der tilføres 23,3 kgP/ha aftaleareal ved et harmonital på max 1,4 DE/ha. Dette ligger under hvad alle relevante sædskifter frarørere. Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at der ikke er forhold der gør, at kommunen vil skærpe de generelle landbrugsregler og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse arealer. Aftalearealerne omtales ikke yderligere i denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der indsat

et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

- Tidsplan for udbygningen

Ansøger fremlægger at: "Byggeriet påbegyndes så snart godkendelsen foreligger og håndværkerne kan. Byggeriet forventes at tage omkring 1/2 år hvorefter den ansøgte produktion påbegyndes."

Ansøger har på baggrund af de bygningsmæssige ændringer og opformering af dyreholdet anmodet om at der gives mere end 2 år til udnyttelse af godkendelsen og opnåelse af det ansøgte. Silkeborg Kommune har vurderet at der med rimelighed kan gives 3 år til opnåelse af det ansøgte.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og Planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 425m vest for Sorring, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme. Landskabet er kuperet og i forbindelse med ejendommen og de omkringliggende ejendomme er der mindre bevoksninger.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af ny ungdyrstald på ca. 1125 m², i forlængelse heraf ca. 800 m² foderlade. Parallelt med den nye ungdyrstald og foderlade etableres der et nyt plansiloareal på ca. 1500 m². Ungdyrstald og foderlade vil blive opført i materialer der matcher de eksisterende staldbygninger.

Endvidere ønskes det at renovere en eksisterende plansilo, således den i ansøgt drift kan anvendes til møddingplads. Ca. 20 m syd for den eksisterende gyllebeholder opføres der en ny gyllebeholder på 2500 m³.

Placeringen af de nye anlæg er bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en sammenbygning vurderes at være mest hensigtsmæssig.

Alle de nye anlæg overholder gældende afstandskrav og er beliggende udenfor bygge og beskyttelseslinjer.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i Husdyrloven (dvs.

tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.)

Det vurderes endvidere, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelig hensyn.

Naboer – placering, – lugt, støj, flue- og lysgener m.v.

- Placering af nye anlæg

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at placeringen af de nye produktionsbygninger ikke vil komme til at skærme udsynet for de omkringliggende naboer.

Denne vurdering bunder i at de omkringliggende naboer ved div. beplantninger er helt eller delvist afskærmet for udsyn til driftsbygningerne. Endvidere kommer den nye staldbygning og det nye plansiloareal til at ligge parallelt med de eksisterende anlæg, således det fra vest ikke vil fremstå som et større byggeri. Den del af det gamle plansiloareal, som i den ansøgte drift vil blive renoveret og anvendt til møddingplads, er beliggende mellem eksisterende ko stald og gyllebeholder, således at pladsen ikke blive synlig for naboer og forbipasserende. Den nye gyllebeholder ønskes placeret syd for eksisterende. Ejendommen er beliggende i en lavning (ansøger fremlægger at terrænet falder ca. 10 m fra den offentlige vej til anlægget). Det er derfor Silkeborg Kommunes vurdering at naboer og forbipasserende ikke vil blive generet af den nye gyllebeholder.

- Kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone.

- Lugt

Det vurderes, at der med rimelighed kan reguleres i kvægbesætningen, idet en normal malkekvægbesætning kræver en vis fleksibilitet med hensyn til opdræt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges (dette kræver godkendelse).

Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

	Beregnet geneafstand i meter - ukorrigeret	Faktisk afstand i meter (nærmeste staldmidtpunkt)
Enkeltbolig	66,65	313,68
Samlet bebyg-	120,83	470,23

gelse		
Byzone	210,75	425,88

Nærmeste nabo er Silkeborgvej 49, 8641 Sorring, som ligger ca. 290 m fra nærmeste staldafsnit med udvidelse. Jf. lovens § 6 må der ikke udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser, denne betingelse er dermed overholdt. Denne nabo er en nabo med landbrugspligt og skal derfor ikke indgå ift. lugtberegningen.

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug, Silkeborgvej 54, 8641 Sorring, ligger ca. 323,26 meter (målt fra nærmeste lugtmidtpunkt) fra staldanlægget. Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 66,65 meter. Nærmeste samlede bebyggelse og byzone udgøres af Sorring som ligger henholdsvis 470,23 m og 425,88 m øst for nærmeste staldmidtpunkt.

For alle områder er genekriteriet overholdt, da den ukorrigerede geneafstand er kortere end den faktiske afstand til områderne.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 246,97 m jf. IT-regneark vedr. ansøgning version 9. Konsekvensområdet er det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Det vurderes samlet, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Der er ingen nabobeboelse indenfor det beregnede konsekvensområde.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtmissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugs faste anlæg m.v., ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Derfor er det ikke fundet nødvendigt, at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.) som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården, forventes det ikke at driften vil give væsentlige støvproblemer. Dog henvises der til god landmands-praksis og til at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

Der er udendørs lys ved mælketank og maskinhus. Der er lys i staldene efter behov bortset fra i perioden 22:30 til 04:30, her er der kun vågelys ved robotten. Anlæggene er beliggende i en lavning og der er forholdsvist langt til de omkringboende, derfor vurderes det at lysforholdene på ejendommen ikke vil være til gene for omkringboende og forbigående.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Silkeborg Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen, hvilket betyder, at man skal anvende en godkendt (eller - den kommunale) modtageplads eller anvende godkendte transportører.

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal der gives dispensation fra Silkeborg Kommune.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Der skal, for at få overblik og incitament til nedbringelse af mængden af affald på ejendommen føres registrering over affaldsproduktionen.

- Transport

Kort over transportveje ses som bilag 3.

Bedriften vurderes at ligge hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold. En del af markerne er beliggende således, at kørsel gennem byzone (Voel eller Sorring) er nødvendig.

For at begrænse lugtgenerne forbundet med transport af husdyrgødning, er der stillet vilkår til at sådanne transporter kun må ske mellem kl. 8.00 og 18.00 på hverdage. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og dermed en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

BAT - bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Der er derfor, i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse, foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er der foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne.: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning.

- Management

Ansøger har anført at der på ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.
- De ansatte vil blive grundigt orienteret om evt. vilkår i miljøgodkendelsen der vedrører deres arbejdsopgaver.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Staldene gennemgås jævnligt med henblik på at opdage lækager.
- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen

anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning.

- Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bla. Fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosforindhold.
- Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.
- Der foretages løbende service på foderanlæg, elkabler og pumper af aut. Installatør.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter behov.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Gyllebeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Der er jf. ansøgers udsagn om at der vil blive udarbejdet beredskabsplan, stillet vilkår herom.

Under indtryk af ovenstående vurderer Silkeborg Kommune, at bedriften anvender BAT indenfor management.

- Foder

Ansøger har endvidere beskrevet følgende i forhold til foder:

- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent, hvilket giver et overblik over dyrenes aktuelle fodringsbehov og hermed optimeres fodringen og næringsstofindholdet i husdyrgødningen nedsættes.
- Ved foderplanlægning anvendes den nyeste viden indenfor området.
- Foderplaner følges op af EFK – Endags foderkontrol.
- Der tages analyser af alt grovfoder, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- Ensilage, korn, foderstoffer m.m. opbevares så foderspild minimeres.

Silkeborg Kommune har vurderet, at ejendommen med de iværksatte tiltag indenfor fodring, lever op til kravet om BAT.

- Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til Husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Følgende tabel giver et overblik over hvad der som udgangspunkt vurderes som BAT- niveau for de ansøgte dyretyper samt hvilken stalddtype det er valgt at anvende i den ansøgte drift.

Staldnummer og dyretype jf. ansøgning	BAT niveau	Stalddtype ansøgt drift
Ny stald		
1.1.4. (1) Nykvie-stald Kvie/stud <i>Byg. nr. jf. situationssplan 10</i>	Intet fast BAT - stalddsystem	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv.
1.1.4. (2) Nykvie-stald Småkalve <i>Byg. nr. jf. situationssplan 10</i>	Intet fast BAT - stalddsystem	Dybstrøelse
Eksisterende stalde med udvidelse/ændring		
1.1.1. (1) Kostald Malkekøer <i>Byg. nr. jf. situationssplan 1</i> Opført 2002	Præfabrikerede drænedede gulve m. skraber.	Sengestald med fast gulv.
1.1.1. (2) Kostald Malkekøer <i>Byg. nr. jf. situationssplan 14</i> Opført 1979	Præfabrikerede drænedede gulve m. skraber.	Sengestald m. spaltegulv (kanal, bagskyld eller ringkanal)
1.1.2. (1) Ungdyr-stald Kvie/stud <i>Byg. nr. jf. situationssplan 3</i> Opført 1982	Intet fast BAT – stalddsystem	Ingen dyr
1.1.2. (2) Ungdyr-stald Kvie/stud <i>Byg. nr. jf. situationssplan 3</i> Opført 1982	Intet fast BAT – stalddsystem	Ingen dyr
1.1.2. (3) Ungdyr-stald Malkekøer <i>Byg. nr. jf. situationssplan 3</i> Opført 1982	Præfabrikerede drænedede gulve m. skraber.	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv.
1.1.2. (4) Ungdyr-stald Malkekøer <i>Byg. nr. jf. situationssplan 3</i> Opført 1982	Præfabrikerede drænedede gulve m. skraber.	Dybstrøelse
1.1.2. (5) Ungdyr-stald Småkalve <i>Byg. nr. jf. situationssplan 3</i> Opført 1982	Dybstrøelse	Dybstrøelse
1.1.3. Opsamlingsstald Heste <i>Byg. nr. jf. situationssplan 4</i>	Intet fast BAT - stalddsystem	Dybstrøelse (hele arealet)

Opført 1972

Ny stald

Af ovenstående tabel fremgår det, at der i det nye stalddanlæg er valgt at anvende "Sengestald med præfabrikeret drænet gulv" for kvierne og dybstrøelse for småkalvene. Der er ikke fastsat et BAT- stalddsystem for dyretyperne kvier og småkalve. Den valgte stalddtype "Præfabrikeret drænet gulv" er dog bestemt som BAT- niveau for malkekøer og det vurderes derfor at der er valgt et tilfredsstillende stalddsystem til begrænsning af ammoniakfordampningen for kvierne i ansøgd drift. Småkalvene opstaldes i dybstrøelse, hvilket anses som den mest optimale løsning for dyretypen.

Eksisterende stalde

I de eksisterende stalde sker der ingen bygningsmæssige ændringer for nuværende. For malkekøer i stald 1.1.2. (3) er der anvendt BAT- gulv for malkekøer, "Præfabrikeret drænet gulv".

Derudover er der i stald 1.1.1. også opstaldning af malkekøer, her er der tale om sengestalde hvor der i en del af stalden er anvendt "fast gulv" og i den anden del er anvendt "spaltegulv (kanal, bagskyld eller ringkanal)". Dvs. at stald 1.1.1. ikke lever op til BAT- niveauet for dyretypen. Det er dog ansøgers vurdering at en renovering af denne stald til BAT- stald, ikke vil kunne stå til måls med den forventelige miljøgevinst.

For de øvrige eksisterende stalde anvendes der dybstrøelse, der er tale om opstaldning af småkalve og syge/kælvningsbokse til malkevæg, hvilket anses som den mest optimale løsning til formålet.

Ved næste renovering af de eksisterende stalde skal der indarbejdes BAT svarende til den tids BAT- niveau. Det er vurderet at de eksisterende staldes restlevetid er ca. 20 år, dvs. at restlevetiden er længere end de 8 år, som er fristen for denne godkendelses revurdering. Vilkår for BAT i de eksisterende stalde vil derfor blive behandlet i denne revurdering.

I forløbet er der fra valgt nogle teknologier og projektilpasninger der ligeledes er BAT, herunder gylleforsuring.

Ansøger har anført at der ikke vil blive etableret forsuring af gyllen, idet der ikke er garanti for at betonkvaliteten er tilstrækkelig god; i øvrigt kan kun halvdelen af gyllen fra eksisterende stald forsures hvorved omkostningerne ikke står mål med miljøgevinsten.

Silkeborg Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fra valgt er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet. Denne vurdering bygger på, at der ved dyretypen kvier er anvendt BAT- niveau for malkekøer, som må vurderes at være tilfredsstillende. For småkalve, samt syge eller kælvende køer, gør det sig gældende at der ikke er noget fast BAT- niveau, men at opstaldning i dybstrøelse er

den mest optimale opstaldning set i forhold til dyrevelfærd. For malkekøer er der anvendt BAT i stald 1.1.2.(3) og det vurderes at der ikke vil være økonomisk proportionalitet i at forlange indført BAT i de eksisterende stalde, set i forhold til den forventelige miljøgevinst. Ved næste revurdering af denne godkendelse vil vilkår for BAT i de eksisterende stalde blive behandlet.

- Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på: At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget. .
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ansøger har beskrevet at bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt mhb. på at undgå spild. Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges. Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst muligt. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Malkerobotter er tilmeldt serviceaftale så de er optimalt justerede – også i forhold til vandforbrug. Endvidere sker der registrering af vandforbruget.

I forhold til ejendommens enersiforbrug, har ansøger beskrevet, at der på ejendommen er følgende energibesparende foranstaltninger:

- Varmegenindvendig fra mælkekøling

- Ur på belysning i stalden
- Timer på gyllepumper
- Naturlig ventilation
- Timer på foderblander

Det er i ansøgningsmaterialet angivet, at der i den ansøgte drift vil ske en stigning i kWh fra 110.000 kWh/år til 125.000 kWh/år, svarende til en stigning på ca. 13 %. Det anslåede forbrug i ansøgt drift vurderes som værende rimeligt, set i forhold til produktionen.

Ansøger har vurderet at vandforbruget i den ansøgte drift vil stige ca. 15 %. Dvs. ansøger har vurderet, at vandforbruget i nudriften på ca. 5000 m³ vil stige til ca. 5750 m³.

Et vandforbrug på 5750 m³ giver, med den ansøgte drift, et vandforbrug på ca. 33 m³ vand pr. årsko, hvilket vurderes at være rimeligt, set ud fra et normtal på ca. 33 m³ vand pr. årsko.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem den beskrevne drift, god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. overholder kravet om BAT.

- Opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholder kontrol (10. år)
- at beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- at beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag og logbog
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udspretning og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

Ansøger har beskrevet at der hvert år udarbejdes en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a.

hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Maskinstation udbringer gyllen. Gyllen køres ud med gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder og/eller nedfældes i sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage. Uanset om det er et økologisk landbrug eller et konventionelt, forbruges der mindre kvælstof end de økonomisk optimale mængder. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

I den ansøgte drift vil der være dybstrøelse fra småkalve og sygebokse. Dybstrøelse vil blive udmøget jævnlige, indtil udbringning vil dybstrøelsen blive opbevaret til møddingplads med afløb til gyllebeholder.

Ansøger har undersøgt om hvorvidt det er proportionalt at der etableres fast overdækning på gyllebeholderne.

"Der fordamper ifølge IT systemet 413 kg N i ammoniak fra gylletankene. Denne fordampning kan teoretisk set ifølge reglerne halveres til 207 kg. Prisen for teltdug på de to beholdere vil være ca. 37.000 kr./år med afskrivning over 20 år (som nok er i overkanten for en teltdug). Hertil kommer løbende udgifter til vedligehold på ca. 8500 kr./år og sparede udspretningsomkostninger på næsten det samme. Prisen pr. kg N er derfor ca. 180 kr."

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at det ikke er proportionalt at forlange overdækning på gyllebeholderne set i forhold til en pris på 180 kr. pr. kg reduceret kg N.

I Silkeborg Kommune findes en række søer, hvor det er nødvendigt at sikre, at der ikke tilledes fosfor, fordi fosfor er den begrænsende faktor for algevækst. Det betyder, at det kan være nødvendigt at skærpe ved at stille krav om at fosforoverskuddet pr. ha. pr. år søges begrænset mest muligt, således der tilnærmelsesvist opnås fosforbalance for bedriften.

Af de grunde er der på ejendommen i den ansøgte drift foretaget Type 2 korrektioner. Ved en såkaldt Type 2 korrektion

beregnes fosforindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen. Der er derfor sat vilkår til niveauet for Type 2 korrektionen. Forudsætning for aktuelle fodermængde, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk fremgår af bilag 4, den ønskede korrektion i g fosfor pr. FE er i ansøgningen sat til 4,2 g P/FE. Korrektionen af fosforindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2006/2007. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Korrektionsfaktoren er bestemt for hvor meget fosfor der vil være i husdyrgødningen til udbringning. Ved anvendelse af en begrænset mængde fosfor pr. FE (4,2 g P/FE), i forhold til normen på 4,6 g P/FE jf. Plantedirektoratet 2006/2007, er der beregnet en korrektionsfaktor på 0,88. Korrektionsfaktoren er den faktor man ganger fosforindholdet i husdyrgødningen med, således fosformængden i den samlede gødningsmængde reduceres.

Der er derfor stillet vilkår om at der skal foreligge dokumentation dækkende en sammenhængende periode på mindst 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Der er fravalgt: Gylleseparation, gyllelagune og overdækning af gyllebeholder.

Silkeborg Kommune vurderer sammenfattende, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Silkeborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hævværk o.l.

Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den. Derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen for bedriften skal opdateres og indsendes til kommunen senest 2 måneder efter godkendelsens meddelelse.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft, er der desuden stillet vilkår om, at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.

Det vurderes, at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm., er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til Olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 724 af 1. juli 2008), idet der gøres opmærksom på, at ejeren af overjordiske ståltanke under 6000 l skal sikre, at typegodkendte tanke med korrosionsbeskyttelse skal sløjfes senest 40 år efter fabrikationsåret. Øvrige ståltanke skal sløjfes senest 30 år efter fabrikationsåret, mens tanke hvis fabrikationsår ikke er kendt, skulle være sløjfet senest d. 31. august 2008.

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler, for at sikre mod spild ved overløb.

Maskiner og redskaber som ikke indeholder rester af husdyrgødning eller sprøjtemidler kan vaskes på vaskeplads med olieudskiller og afløb til dræn.

Grundvand

Anlæg:

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstoffoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen beregnet til min. 14 måneder, således er kravet er for opbevaringskapacitet opfyldt på ejendommen.

Arealer:

Ca. 8,32 ha af udspreddningsarealerne ligger i nitratfølsomt indsatsområde, Sorring. Her er grundvandsressourcerne, som danner grundlag for vandværkernes drikkevandsforsyning, særligt følsom for næringsstoffbelastning. Der er lavet udvaskningsberegninger for udspreddningsarealerne hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder. Beregningerne viser, at udvaskningen af nitrat ud af rodzonen ligger på 43 mg/l for mark 9-0 og 6-0, og 46 mg/l for mark 7-0 og 19-1. For de nævnte arealer (8,32 ha) gør det sig gældende at den beregnede nitratkoncentrationen formindskes med 1 mg N/l for mark 9-0 og 6-0, og 2 mg N/l for mark 7-0 og 19-1, i forhold til nudriften. Silkeborg Kommunes Teknik- og Miljøafdeling har d. 16.11.2009 foretaget separat vurdering om nitratindhold i nitratfølsomt indvindingsområde for drikkevand.

For Indsatsområde Sorring er der ikke udarbejdet indsatsplaner. Indsatsområde Sorring er i Regionplanen 2005 for Århus Amt udpeget som nitratfølsomt. Ingen af de ansøgte arealer (både arealer i og uden for indsatsområderne) ligger i umiddelbar nærhed af drikkevandsboringer.

Ud fra boringsoplysninger i Indsatsområde Sorring ses, at det primære grundvandsmagasin, under de arealer som er nævnt

i ansøgningsmaterialet, overlejes af 2-5 meter moræneler. Da der udvaskes relativt lidt nitrat fra de ansøgte arealer bør der ikke stilles skærpede krav til udvaskning af nitrat fra arealerne.

Det skal bemærkes, at hvis ny viden, herunder den kommende geologiske kortlægning og indsatsplanlægning i Indsatsområdet Sorring viser, at områderne er mere nitratsårbare end forudsat, kan det fremover blive nødvendigt at stille yderligere skærpede vilkår for udvaskning af nitrat i området.

Ca. halvdelen af udbringningsarealet er beliggende i område med særlige drikkevandsinteresser. De øvrige arealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser.

Silkeborg Kommune vurderer ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt samt at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af det nitrattfølsomme område. Reduktionen af udvasket nitrat er opnået ved anvendelse af reduceret husdyrtryk.

For så vidt angår arealerne beliggende uden for det nitrattfølsomme område, er det kommunens vurdering, at de generelle regler for anvendelse af gødning og om plantedække er tilstrækkelige til at tilgodese grundvandsinteresserne.

Kort over nitrattfølsomme indvindingsområder fremgår af bilag 11.

Til sikring af grundvandet er der i indvindingstilladelserne til almene vandværker, ikke almene vandværker og markvandingboringer stillet vilkår, om driften i nærzonen omkring boringen. Overholdelse af vilkårene i disse tilladelser sikrer, at der ikke sker nedsivning af gødningsstoffer og sprøjtemidler til grundvandet langs borerøret eller i boringens nærzone. Endvidere gøres opmærksom på, at der i Bek. nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er krav til, at der ikke må påfyldes og vaskes indenfor 300 m af almene og ikke-almene vandforsyning.

Overfladevand

- Vandløb og søer

Målsætningen for vandløb og kilder i Silkeborg Kommune er opdelt i 3 hovedgrupper som beskrevet i nedenstående tabel. Målsætningerne er overført fra regionplanerne for Århus og Viborg Amter, og de gælder, indtil Vandplanerne er endeligt vedtaget.

Målsætninger for vandløb i Silkeborg Kommune⁷

A: Skærpet målsætning	A Særligt naturområde
B: Generel målsætning	B0 Alsiddigt dyre- og planteliv B1 Gyde- og yngelopvækstområde for

	laksefisk B2 Laksefiskevand B3 Karpefiskevand
C: Lempet målsætning	C Kun aflledning af vand D Påvirket af spildevand E Påvirket af grundvandsindvinding F Påvirket af okker

Anlæg:

Såvel nye som gamle gyllebeholdere er placeret mindst 100 m fra vandløb og søer.

Vand fra ensilagepladserne opsamles i særskilt beholder og udsprinkles hele året jf. reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. For at sikre, at vandet kan opbevares i perioder, hvor udbringningen ikke kan lade sig gøre, pga. af fare for afstrømning til vandområder (vandløb, søer, dræn m.v.), er der sat krav til en beholder med minimum 1 mdr. opbevaringskapacitet. For at sikre, at der ikke sker overløb til terræn fra beholderen, skal indretningen laves således, at der altid er buffer og pumpekapacitet til dimensionsgivende regnskyl (140 l/s/ha i 10 min). Derudover er der sat krav til, at der på beholderen skal etableres overfyldsalarmer samt at hver enkelt start af pumpen til sprinklersystemet foretages manuelt, efter det er konstateret, at udsprinkling kan foregå i overensstemmelse med gældende regler. Den manuelle start skal bl.a. sikre, at sprinkleranlægget ikke kører, når der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord eller risiko for afstrømning.

Afløb fra vaskeplads (bygning nr. 19) med olieudskiller ledes til markdræn, sanitært spildevand fra beboelse ledes via trix-tank og filterbrønd til samme mark dræn.

Tagvand fra eksisterende bygninger ledes via dræn til Voel Bæk, som ligger ca. 1200 til 1300 m fra bygningerne.

Der er tale om en bygningsmæssig udvidelse på ca. 1925 m². Ud fra en årlig regnvandsmængde på 0,7 m³/m², kan det beregnes, at der fra det nye tagfladeareal vil blive ledt ca. 1347,5 m³/år ekstra vand til den nærliggende grøft. Eksisterende anlæg, dækker et samlet areal på ca. 2620 m², hvorfra der skal bortledes ca. 1832 m³ regnvand pr. år. Samlet set vil der efter de bygningsmæssige udvidelser skulle bortledes ca. 3180,1 m³ pr. år.

Silkeborg Kommune tillader som udgangspunkt ikke direkte udledninger uden forsinkelse til grøft- og vandløbssystemer. Dette skyldes, at der som oftest er tale om store vandmængder, som ved regnvejr skal bortledes på kort tid. De pludselige store vandtilførsler udgør en trussel mod vandløb og grøfters fysiske forhold, fordi de kan være medvirkende til sandvandring og stoftransport.

⁷ Silkeborg Kommuneplan 2009-2020 (Vandløb og søer)

Der er derfor stillet vilkår om, at der senest samtidig med det nye staldbyggeri skal etableres forsinkelsesbassin eller lignende anordning, og at der skal indsendes beregninger til Silkeborg Kommune som dokumenterer at dimensioneringen er korrekt.

For den fremtidige drift af ejendommen gælder det derfor, at tagvand fra eksisterende og nye anlæg vil blive ledt forsinkelsesbassin eller lignende anordning inden det ledes via dræn til Voel Bæk.

Med forsinkelse ved bortledningen af tagvandet er det Silkeborg Kommunes vurdering, at den ekstra tilførsel ikke vil have en væsentlig negativ indflydelse på grøften og vandløbssystemerne nedstrøms denne. Endvidere vurderes der ikke at være afledning fra befæstedearealer eller lignende til vandmiljøet, hvor der er risiko for forurening med rester af foderstoffer, husdyrgødning eller lign.

Silkeborg Kommune vurderer endvidere, at en beredskabsplan vil være medvirkende til sikring af miljøet i tilfælde af overløb af gylle mm., der er derfor stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan.

Arealer:

Langs den sydøstlige del af mark 19-0 løber Sorring Skelbæk, som er et C målsat vandløb (kun afledning af vand). Vest om markerne 12-0, 13-0, 15-0 og øst om 14-0 0 løber der også det C målsatte vandløb, Moselund Bæk. Ovenfor nævnte vandløb afvander via Lyngbygård Å, Årslev Engsø og Brabrand Sø til Århus Bugt. Der er derudover ikke registrerede beskyttede vandløb omkring udbringningsarealerne.

De nævnte vandløbs målsætning, C, anvendes typisk for gravede pumpe-kanaler eller afvandingsgrøfter. C-målsætningen er en af de fire lempede målsætninger som anvendes for vandløbsstrækninger, hvor det accepteres, at den menneskeskabte påvirkning ændrer vandløbskvaliteten og dyre- og plantelivet stærkt, bl.a. således at disse vandløb ikke kan påregnes at være levesteder for fisk.

På bedriften er der ingen udbringningsarealer, som skrånere mere end 6 grader ned mod vandløb. Det har derfor ikke været relevant at stille vilkår til forebyggelse af afstrømning som følge af erosion. Dog er der stillet vilkår om, at der ikke må etableres afvandingsrender fra marker til eventuelle vandløb.

For at sikre mod udvaskning af gødning og sprøjtemidler til vandløb og søer gøres der desuden opmærksom på de generelle regler om 2 m dyrkningsfri bræmmer, jf. Vandløbslovens § 69.

Der er i mark 19-1, beliggende vandhul/sø som er målsat "ikke specifikt målsat", derudover er der ikke vandhuller eller søer i umiddelbar nærhed af ejendommen eller udbringningsarealerne.

Det er kommunens vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i væsentlig negativ retning, i de aktuelle vandløb og søer. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen, og på bedriftens udbringningsarealer, vurderes ikke være i modstrid med kommuneplanens vandløbsmålsætninger og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

– Generelt om marine områder, søer og indskudte søer i relation til udbringningsarealer

Udbringningsarealerne sydvest for ejendommen, mark 12-0, 13-0, 14-0 og øst for ejendommen, 19-0 og 19-1 afvander via Årslev Engsø og Brabrand Sø til Århus Bugt.

Hovedvandopland Århus Bugt har et landareal på ca. 772 km². Området strækker sig fra Norsminde og Solbjerg i syd til Rønde i nord, Helgenæs mod øst og Lading mod vest. Mod øst er der lange kyststrækninger ud til Kalø Vig og Århus Bugt. Desuden hører Tunø og Samsø med til oplandet.

Selve ejendommen, Silkeborgvej 50 og de øvrige udbringningsarealer, markerne 1-0, 2-0, 3-0, 5-0, 6-0, 7-0, 9-0, 11-0, ligger i opland til Tange Sø som afvander til Randers Fjord. Randers Fjord er udpeget som Natura 2000-område nr. 14 – "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord", og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15 samt Ramsarområde nr. 11 oplandet til Randers Fjord dækker et areal på i alt 3.250 km².

Randers Fjord og Århus Bugt er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som bl.a. stimulerer væksten af planteplankton og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativt effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Årslev Engsø og Brabrand Sø er udpeget som EF-Habitatområde nr. 233. "Brabrand Sø med omgivelser". Brabrand Sø er naturligt en næringsrig sø, som i en uberørt naturtilstand ville have en stor bestand af undervandsplanter, vandinsekter og forskellige rovfisk.

Årslev Engsø blev etableret i 2003 og har til formål at nedsætte belastningen med næringsstoffer til Brabrand Sø og Århus Bugt, at tilføre området en større naturmæssig variation, og at forbedre de rekreative forhold i området. Årslev Engsø er ble-

vet tilholdssted for mange fugle, også sjældne fuglearter. En vådbundsflora er ligeledes begyndt at etablere sig.

Tange sø, som er Danmarks største kunstige sø, er målsat; basismålsætning (generel målsætning) B, badevand. Søer med en generel målsætning (B målsætning) skal have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv. Generelt gælder det, at udledning af forurenende stoffer ikke må medføre ændringer af de fysiske, kemiske og biologiske forhold. Dyre- og plantelivet skal således være upåvirket eller kun svagt påvirket af ændringerne. Tange sø modtager vand fra Gudenåen, Borre Å og Tange Å. Afløbet fra Tange sø findes ved Tangeværket, hvorfra Gudenåen løber videre til udmundingen i Randers Fjord.

- Kvælstof i relation til marine områder, udbringningsarealer
Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3 som er de kvælstoffølsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialer, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, er arealerne at betragte som robuste. Silkeborg Kommune opfatter nitratklasssekortværket som den nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsespotentialer i kommunens andel af oplandet til Randers Fjord og Århus Bugt og finder derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for, at hele eller dele af udbringningsarealet bør skifte nitratklasse som følge af lokale forhold.

Ud fra lovens inddeling i nitratklasser vurderes de generelle harmoniregler at være tilstrækkelige i den konkrete sag i forhold til beskyttelse af marint overfladevand i relation til kvælstof, og der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Da bedriften anvender husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital 2,3 for kvægbrug, hvor mindst 2/3 af husdyrholdet er kvæg, er der helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis bl.a. at 70 % eller mere af udbringningsarealet skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder. Bedriften kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel, men er bundet til et sædskifte svarende til et K12 sædskifte.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregningerne at det maksimale dyretryk for ansøgt drift, DE_{max} , er 2,3 DE/ha og det reelle dyretryk, DE_{reel} er 2,3 DE/ha for ansøgt drift.

Da DE_{reel} er li DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad de følgende udvaskningsberegninger viser.

Udvaskningsberegningen af N beregnet via Farm-N viser en udvaskning på 41,8 kg N/ha i ansøgt drift. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet via Farm-N til 43,2 kg N/ha.

Dvs. udvaskningen i ansøgt drift reduceres med 1,4 kgN/ha i forhold til nudrift situationen. Der udvaskes altså 107,6 kg N pr. år mindre fra rodzonen på ejendommens areal (76,85 ha) i ansøgt drift end i nudrift situationen.

Af de ansøgte arealer er ca. 29,19 ha, svarende til 38 % af udbringningsarealet beliggende i opland til Århus Bugt og i område med et kvælstofreduktionspotentiale på 51 – 75 %. De øvrige udbringningsarealer, 47,66 ha, svarende til 62 % af udbringningsarealet, er beliggende i område med et reduktionspotentiale på 76 – 100 %. Disse arealer er beliggende i opland til Randers Fjord.

Ud fra sårbarhedskortet og reduktionskortet, udarbejdet af Miljøstyrelsen i forbindelse med udpegningsafnitratklasserne, kan det ses at arealerne, som er beliggende i område med reduktionspotentiale 51-75 %, er beliggende i opland til meget sårbart Natura 2000 område og at arealerne beliggende i område med reduktionspotentiale på 76 – 100 % er beliggende i opland til sårbart Natura 2000 – område.

Ud fra beregningerne i FARM-N (2005/2006 norm) går N-udvaskningen fra bedriftens arealer fra en maksimal udledning til vandmiljøet på **494,14 kgN i nudrift til Randers Fjord** og **630,5 kgN i nudrift til Århus Bugt**, til en maksimal udledning til vandmiljøet på **478,13 kgN til Randers Fjord i ansøgt drift** og **597,87 kgN i ansøgt drift til Århus Bugt** dvs. en **reduktion** i belastningen på **16,01 kgN til Randers Fjord** og **32,63 kgN til Århus Bugt**. Dette er beregnet som udvaskning fra rodzonen på udbringningsarealet, reduceret ift. arealernes minimale reduktionspotentiale uden yderligere omsætning i vandmiljøet. Der findes på nuværende tidspunkt ikke alment tilgængelige beregningsmodeller der kan beregne den eksakte resulterende udledning fra projektet til.

Det samlede opland til Randers Fjord udgør ca. 3.250.000 ha⁸ og hovedoplandet til Århus Bugt udgør ca. 775.000 ha⁸. Dvs. at udbringningsarealet udgør henholdsvis 0,001 % af op lan-

⁸ <http://www.vandognatur.dk>

det til Randers Fjord og 0,004 % af oplandet til Århus Bugt. Ud af den samlede tilledning af kvælstof til Randers Fjord (4.600 ton N/år) og til Århus Bugt (1.189 ton N/år), udgør den beregnede worst case udvaskning fra arealerne til Randers Fjord og Århus Bugt henholdsvis 0,01 % af den samlede udvaskning til Randers Fjord og 0,05 % af den samlede udvaskning til Århus Bugt.

Den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Randers Fjord og Århus Bugt udgør således en meget lille del af den samlede udvaskning og udbringningsarealerne udgør en meget lille del af det samlede opland til henholdsvis Randers Fjord og Århus Bugt, finder Silkeborg Kommune ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden.

Ud fra ovenfornævnte og ud fra den betragtning at udvaskningen er mindre end det maksimalt tilladelige og reduceret ift. til nudrift, har kommunen vurderet, at arealerne er at betragte som robuste og at det ikke er relevant at stille skærpede vilkår i forhold til den potentielle kvælstofudledning til Randers Fjord og Århus Bugt.

- Fosfor i relation til indskudte søer

I forhold til fosfor beregner systemet først og fremmest på baggrund af "fosforkortet", hvilke dele af arealet der ligger i oplandet til kystvande i Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Herefter skal der under de enkelte arealer angives arealets jordbundsklasse, dræningsforhold samt hvor store dele af arealet, der har hvilke fosfortal. De dele af arealet som ligger indenfor fosforkortets opland, har jordbundsklasse 5-10, er drænedede og som har fosfortal 4-6 klassificeres i P-klasse1. De dele af arealet, der i stedet har et fosfortal på over 6 klassificeres i P-klasse3.

Fosforkortet indeholder også oplysninger om hvilke del af arealet, som ligger inde for fosforkortets opland og samtidigt er lavbundsarealer uden for okkerklasse 1. Disse dele klassificeres som P-klasse 2, hvis de er drænedede/grøftede

De dele af de pågældende arealer, som ikke opfylder alle kriterierne for henholdsvis P-klasserne 1, 2 og 3, bliver klassificeret som P-klasse 0. Det vil sige, at hvis f.eks. et areal ikke er drænet, så vil det altid blive klassificeret som P-klasse 0 selvom arealet ligger inden for fosforkortet.

Det fremgår af ansøgningen for Silkeborgvej 50, at der ud af de 76,85 ha udbringningsarealer er 76,84 ha beliggende i P-klasse 0, 0 ha i P-klasse 1, 0 ha i P-klasse 2 og 0,01 ha i P-klasse 3 (se bilag 12).

I ansøgt drift udbringes der husdyrgødning med et totalindhold af fosfor på 1884,22 kg P. Fordelt på de 76,85 ha udbringningsareal, svarer dette til en tilførsel på 24,5 kg P pr. ha pr. år. I gennemsnit fjernes der 25,4 kg P gennem afgrøder ud fra det sædskifte, som ligger til grund for ansøgningen. Der er altså et P-underskud på 0,9 kg P pr. ha pr. år. I forhold til de generelle afskæringskriterier tilføres der i alt 372,8 kg P mindre pr. år end den maksimale fosfortilførsel efter de generelle afskæringskrav.

I en tidligere version af ansøgningen var der et fosforskud på 5,2 kg P pr. ha pr. år. Af hensyn til tilstanden i de indskudte søer, bl.a. Tange Sø, Årslev Engsø og Brabrand Sø, har Silkeborg Kommune vurderet, at der var behov for at skærpe i forhold til de generelle afskæringskriterier for fosfor og krævede derfor, selvom de generelle afskæringskriterier var overholdt., at der blev foretaget projektilpasninger. Ansøgningen blev derefter ændret, således der afsættes en større mængde gylle til aftalearealer end udgangspunktet og ved anvendelse af mindre fosfor pr. FE for malkekøer.

Korrektionen i gram fosfor pr. FE er sket fra normen på 4,6 g P/FE til 4,2 g P/FE (type 2 korrektion). Ved korrektionen beregnes fosforindholdet ud fra de faktiske forhold på ejendommen. Der er derfor sat vilkår til niveauet for korrektionen. Forudsætning for fodermængde og mælkeydelse ses på bilag 4. Korrektionen af fosforindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyr-gødningsproduktion med udgangspunkt i 2006/2007 jf. godkendelsesvejledningen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug". Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødnings- og harmoniregler.

Korrektionsfaktoren er bestemmende for, hvor meget fosfor der vil være i husdyrgødningen til udbringning. Ved anvendelse af en begrænset mængde fosfor pr. FE (4,2 g P/FE), i forhold til normen på 4,6 g P/FE, er der beregnet en korrektionsfaktor på 0,88. Korrektionsfaktoren er den faktor man ganger fosforindholdet i husdyrgødningen med – således fosformængden i den samlede gødningsmængde reduceres. Da der er metodefrihed, stilles der kun vilkår til korrektionsfaktoren og ikke til overholdelse af forudsætningen om 4,2 g P/FE. I afsnittet om vilkår for fodring er der redegjort for de anvendte fodertilpasninger, og for de vilkår, som dette har affødt. Efter korrektionen er det i ansøgningssystemet beregnet, et fosforunderskud på 0,9 kg P/ha/år.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at et fosforunderskud på 0,9 kg pr. ha pr. år kan betragtes som tilnærmelsesvis fosforbalance, og at der derfor ikke er fare for en negativ påvirkning af de indskudte søer. Medvirkende til denne vurdering er det, at der med de generelle regler om randzoner omkring

vandløb og § 3-områder er taget de relevante forholdsregler til forebyggelse af tab gennem overfladeafstrømning med jord.

- Fosfor i relation til marineområder

De projektilpasninger, som er foretaget for at beskytte mod fosforpåvirkning af indskudte søer, har i høj grad også en gunstig effekt i forhold til fosfor til marine områder. Silkeborg Kommune vurderer, at der i det konkrete projekt taget de nødvendige forholdsregler til hindring af negativ påvirkning for fosfor i de marine områder.

Det vurderes ud fra beregningerne, forekomsten af risikoarealer, samt det faktum at der ikke er skrånende arealer >6 grader ned til vandløb, og lovens beskyttelsesniveau er overholdt, at dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af Århus Bugt og Randers Fjord.

- Internationale naturbeskyttelsesområder – vandområder

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes

Derfor er Silkeborg Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

I de to foregående afsnit er der redegjort for, at Silkeborg Kommune vurderer, at der ikke er risiko for, at projektet i sig selv vil have en negativ effekt på de marine områder og søområder, herunder marine områder, som er omfattet af Habitatdirektivet, eller som er EU-fuglebeskyttelses- eller Ramsarområde.

Herudover er det relevant at vurdere, om projektet i kumulativitet med andre projekter eventuelt kunne have en negativ effekt fra kvælstofudvaskning til marine Natura 2000-områder. Silkeborg Kommune vurderer, at den kumulative effekt ikke kan tillægges vægt i det konkrete projekt med henvisning til nitratklassekortværket, og herunder kvælstofreduktionspotentialer på 51-75 % og 76-100 %.

Jf. habitatbekendtgørelsen⁹ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Når Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Silkeborg Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå, at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan gøres ved, at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40 og meddelelser de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Natur

- Arealstatus

Ejendommen, Silkeborgvej 50, er beliggende i landzone, og i område, som i Silkeborg Kommuneplan 2009-2020 (fremover - kommuneplan) er udpeget som jordbrugsområde. Det er Silkeborg Kommunes ønske at de udpegede jordbrugsområder så vidt muligt skal forblive i jordbrugsdrift.

Hverken ejendommen eller udbringningsarealerne er beliggende indenfor område af særlig landskabelig interesse, ej heller i skovområde, i område hvor skovrejsning er uønsket eller i skovrejsningsområde. Hverken ejendommen eller udbringningsarealer er beliggende i områder udpeget til turist eller fritids områder.

⁹ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

Ejendommen og udbringningsarealer ligger udenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

- Biologiske spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov, kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

Der er ingen udpegede "biologiske spredningskorridorer" i forbindelse med ejendommen eller udbringningsarealerne.

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er et beskyttet dige efter Museumslovens § 29a på ejendommens areal 15-0. Diget må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

- Fredede fortidsminder

Der er ikke registeret fredede fortidsminder ved anlæg eller på udbringningsarealet. Der gøres for god ordensskyld opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation her til.

- Beskyttede naturtyper i relation til generelle ammoniakvilkår for anlæg

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning, er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder. På det vedlagte kort (bilag 7) er angivet, hvilke naturtyper der er nær bedriften og udbringningsarealerne er registreret efter § 7.

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 226,65 kgN/år, således at den samlede emission bliver i alt på 2271,41 kgN/år. Heraf stammer 1448,87 kgN/år fra stalde, hvor der ikke sker ændringer, 342,10 kgN/år fra stalde med ændringer og 413,44 kgN/år fra lagre af flydende husdyrgødning og 66,99 kgN/år fra lagre af fast husdyrgødning. I ansøgningssystemet er det beregnet, at den samlede emission er 13 kgN/år mindre end lovens minimumskrav på 20 % (2008) reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til referencen. Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt ved, at kvier, der i nudriften står i bindestald med grebning og går i spaltegulvsbokse, i den ansøgte drift vil være opstaldet i sengestald med præfabrikeret drænet gulv, samt at 28 køer i ansøgt drift vil være opstaldet i stald med præfabrikeret drænet gulv.

Der indgår i ansøgt drift 6 heste. Det er angivet at hestene er udegående indenfor udbringningsarealet 6 mdr. pr. år. I de pågældende måneder bliver de 6 heste ikke medregnet i lugt- og ammoniakemissionen. Det er dog vurderet at hestene har så lille en indflydelse på ammoniakfordampning og lugtemissionen, set i forhold til den øvrige produktion på ejendommen, at det er valgt ikke at sætte vilkår til at hestene skal være udegående i den angivne periode.

- Beskyttede naturtyper i relation til geografisk specifikke ammoniakvilkår for anlæg

Ejendommen ligger mere end 1000 m fra nærmeste § 7-område, dvs. udenfor bufferzone I og II. I henhold til de generelle afskæringskriterier er der derfor ikke foretaget vurderinger af, om der er andre ejendomme i området, som kunne give en kumulativ virkning med hensyn til ammoniakdeposition.

§ 7 beskyttet natur (se bilag 7)

Nærmeste § 7 område, er et engareal beliggende i Lyngbygård Ådal. Området er beliggende ca. 2,2 km syd for Silkeborgvej 50. Det § 7 beskyttede område ligger lige op til kommunegrænsen mellem Silkeborg og Skanderborg Kommune. Der er, i ansøgningen, foretaget beregning af ammoniakdepositionen på naturområdet, af resultatet af denne beregning fremgår det, at der med udvidelsen vil være en merdeposition på 0,00 kgN/ha.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at der med baggrund i ovennævnte beregning og afstanden til naturområdet, ikke vil ske nogen påvirkning af naturområdet som følge af udvidelsen på Silkeborgvej 50.

§ 3 beskyttet natur (bilag 5 og 6)

Ca. 200 m sydøst for ejendommen ligger et B-målsat vandhul, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullet er omgivet af intensivt dyrkede marker. Der er ikke kendskab til

forekomst af arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV og vandhullet er i forvejen påvirket af næringsstoffer. Den aktuelle merdeposition af ammoniak vurderes ikke at ændre tilstanden af vandhullet væsentligt.

Der er ikke § 3 beskyttet natur (tør natur) eller skov indenfor 300 m i forhold til ejendommen.

Der er sket beregninger på natur beliggende ca. 800 m nord for ejendommen. Beregningerne er lavet på to mindre B-målsatte moseområder og et B-målsat vandhul, og viser en maksimal merbelastning på 0,018 kgN pr. ha pr. år. Lokaliteterne er besøgt af Århus Amt den 10. oktober 2006. Ved besigtigelsen fremstod arealerne som tilgroede moseområder domineret af næringstolerante arter som gråpil, bredbladet dunhammer mv. Billedet nedenfor viser den mose som ligger tættest på husdyrbruget.

Der er ikke fundet væsentlig forekomst af plantearter, som er særligt følsomme overfor påvirkninger med ammoniak.

Der findes 4-5 vandhuller ca. 800-1000 meter fra husdyrbruget. Disse vandhuller er omgivet af intensivt dyrkede arealer og alle forventes at have et meget begrænset naturindhold og de vil i nogen grad være påvirkede med næringsstoffer fra de omkringliggende landbrugsarealer.

Ammoniakfordampningen fra udvidelsen vil efter kommunens vurdering ikke medføre en ændring af tilstanden for disse vandhuller.

Ca. 1200 meter syd for husdyrbruget ligger to B-målsatte overdrev. Afstanden til overdrevene er stor, set i forhold til udvidelsens begrænsede omfang.

Beregninger foretaget henholdsvis 800 m og 1800 m nord for ejendommen, som viser en maksimal merbelastning på henholdsvis 0,02 kgN/ha og 0,004 kgN/ha. Kommunen vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige ændringer af naturtilstanden.

Der er ikke lavet beregning af ammoniakdepositionen på de forekommende § 3 vandhuller, da det vurderes at markbidra-

get ved alm. udvaskning til disse har en væsentligt større kvælstofbelastning af søen end depositionen fra anlægget vil give anledning til. Det er derfor kommunens vurdering at ammoniakfordampningen fra udvidelsen ikke vil medføre en ændring af tilstanden for disse vandhuller.

- Beskyttede naturtyper i relation markdrift

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev), der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før lovens ikrafttræden i 1992. Det vil sige at driften af arealerne ikke må intensiveres i forhold til årene før 1992. Dette indebærer bl.a. at de 2 naturtyper højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. Naturenge og overdrev vil normalt slet ikke eller kun i beskedent omfang blive tilført gødningsstoffer.

Der er ikke Der er ikke registeret § 3 natur indenfor udbringningsarealet. Dog er der et par arealer som er beliggende i tæt forbindelse med beskyttet natur. I forbindelse med mark 12-0 ligger der et C målsat overdrevsområde. Marken og overdrevsområdet adskilles af det før omtalte C målsatte vandløb Moselund Bæk.

For beskyttet natur i forhold til udbringningsarealer se bilag 8, 8a og 8b.

Markerne 13-0, 14-0, 15-0 og 19-0 ligger helt eller delvist indenfor bufferzone II i forhold til § 7 område udpeget ved Lyngbygård Å. Der gøres for god ordens skyld opmærksom på de generelle regler om at der indenfor 1000 m i forhold til § 7-områder, skal ske nedfældning af gylle på græs og sort jord samt anvendes slæbeslanger i andre afgrøder.

Under den forudsætning vurderer Silkeborg Kommune ikke, at udbringning af husdyrgødning til markarealer giver risiko for ammoniakfordampning til § 7-områder.

På baggrund af ansøgningen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødsning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af området beskyttede naturtyper.

- Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur, påvirkning fra anlæg og markdrift

Nærmeste Natura 2000- område er beliggende ca. 4,7 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om EF-habitatområde nr. 45 "Gudenå og Gjærn Bakker". Der er i en afstand på 800 m fra ejendommen beregnet en maksimal merdeposition på

0,018 kgN/ha. Gudenå og Gjern Bakker udgør også det nærmeste Naturs 2000- område i forhold til udbringningsarealerne. Udbringningsarealet som er beliggende tættest på Gudenå og Gjern Bakker, ligger ca. 4,4 km nordvest herfor.

Det er Silkeborg Kommunes vurdering at ammoniakfordampningen fra bedriftens stalde og gylletanke, samt udbringningsarealer, ikke vil medføre nogen målbar stigning i deposition på det ovenfor nævnte internationale naturbeskyttelsesområde. Denne vurdering bygger på den betragtning, at ammoniakdeposition aftager eksponentielt med afstand fra punktkilden og da afstanden til habitatområdet er over 4 km, for både anlæg og arealer vil der ikke ske nogen målbar merbelastning habitatområdet.

Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter

- Bilag IV-arter

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være arter som odder, spidsnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander og langøret flagermus.

Da der ikke sker nogen ændringer i markdriften i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse, og da der i øvrigt ikke vurderes at være en væsentlig påvirkning fra den eksisterende markdrift, vurderer Silkeborg Kommune, at de nævnte arter ikke påvirkes.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag I og IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at dette ikke skulle kunne ske. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udspretningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Silkeborg Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

- Samlet vurdering natur

Silkeborg Kommune har samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor NATURA 2000-områder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹⁰

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Kommuneplanens målsætninger og retningslinjer

Der er lagt vægt på, at merbelastningen fra det konkrete projekt på de undersøgte natur-, vand- og grundvandsområder enten ikke optræder, reduceres eller er ubetydelig. Kommunen finder det derfor ikke påkrævet eller relevant at uddybe dokumentationen af kumulative forhold som fx udvikling i dyretæthed i de bedømte områder.

I 2010 vedtages statslige vandplaner med miljømål for overfladevand og grundvand og indsatsprogrammer for den indsats, der skal til for at opfylde miljømålene i 2015. På den baggrund udarbejder kommunalbestyrelsen en handleplan, hvori det konkretiseres, hvorledes indsatsen skal ske i den enkelte kommune.

Sammenfattende gælder for udvidelsen, at kommunen vurderer, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og som kan forventes at føre til et andet resultat, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

¹⁰ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Peter Busk
Adresse: Silkeborgvej 50, 8641 Sorring
Telefon: 86957066
Mobil: 51847066
e-mail: p.busk@jyde.dk

Opstart af anlægsarbejder: 01-06-2008
Byggeri forventes afsluttet: 01-12-2008
Driftsstart staldanlæg: 01-12-2008

Beskrivelse af datoerne

Byggeriet påbegyndes så snart godkendelsen foreligger og håndværkerne kan. Byggeriet forventes at tage omkring 1/2 år hvorefter den ansøgte produktion påbegyndes.

Oplysninger om ejendommens placering

For situationsplan og bygningskema se bilag 1

Bedriften er placeret i landzone.

Ejendommens staldanlæg og gyllebeholdere er placeret i primær jordbrugsområde.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af ny kviestald på ca. 1125 m², ny lade på ca. 800 m², nye plansiloer på ca. 1500 m² og etablering af en ny gylletank på 2500 m³. Nybyggeri bliver af samme type som det eksisterende byggeri.

Landskabelige hensyn

Generelle afstandskrav	
	Faktisk afstand Fra nærmeste staldcentrum
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav):	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m)* (korteste afstand fra stald med udvidelse)	> 50 m
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt*	323 m
Byzone*	436 m
Samlet bebyggelse i landzone*	479 m
Afstandsforhold fra nyetablerede staldbygning/gyllebeholder/ensilageplads (krav)**	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m)	> 25 m
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	> 50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	> 15 m
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m)	> 15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	> 25 m
Beboelse samme ejendom (15 m)***	27 m
Naboskel (30 m)	Ca. 60 m

*Afstandskravet beregnes af www.husdyrgodkendelse.dk

*) Husdyrlovens § 6.

***) Husdyrlovens § 8.

****) Ensilageopbevaring undtaget. Husdyrlovens § 8, stk. 2.

Landskabelige hensyn

Anlægget er indtegnet på lokalmiljøkortet. Der er drikkevandsinteresser i området samt i mindre grad nitratfølsomme områder og en lille §3 sø et par hundrede meter sydøst for ejendommen. Derudover er der ikke fundet konflikter hverken på lokalmiljøkortet eller miljøportalen. Der er ganske lidt lavbund i okkerklasse 1 på enkelte marker.

Lysforhold

Der er udendørs lys ved mælketank og maskinhus. Der er lys i staldene efter behov bortset fra i perioden 22:30 til 04:30, her er der kun vågelys ved robotten. Der er langt til naboer, som ikke forventes generet af lys fra ejendommen her.

Husdyrgødning

Opbevaringskapacitet for gylle

	Anlægsnummer, jf. ansøgningen	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Gyllekanal	1.1.8.	2004	-	300	7
Fortank	1.1.9.	2004	-	225	5
Gylletank eksisterende	1.1.6.	Ukendt	1999	1600	34
Gylletank nyetablering	1.1.7.	-	-	2500	54
Kapacitet i alt					100

Opbevaringskapacitet for dybstrøelse

Møddingplads nyetablering	1.1.10.	-	-	150 m ²	100
Kapacitet i alt					100

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Der produceres årligt ca. 3941 m³ gylle inkl. vaskevand, der ledes til gyllebeholder. Derudover er der overfladevand fra 150 m² møddingsplads som giver ca. 100 m³ overfladevand tilledt gyllebeholderen.

Opbevaringskapaciteten er dermed ca. 13-14 mdr.

Der opbevares og anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme samt udsprede slam eller andet affald.

BAT-redegørelse gylleopbevaring

For gylletankene gælder, at der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- der føres logbog over flydelaget og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Årlig produktion af husdyrgødning af dybstrøelse efter udvidelsen

Der produceres årligt 122 tons dybstrøelse, der placeres på møddingsplads.

Møddingpladsen er på 150 m² og der er derfor rigelig kapacitet til opbevaring af min. 1 års produktion.

BAT-redegørelse dybstrøelsesopbevaring

Der bliver kun dybstrøelse fra småkalve og kælvningsbokse og sygestier tilbage når ansøgt drift er fuldt gennemført. Der er derfor tale om små mængder. Dybstrøelsen bliver udmuget jævnlige, hvorfor det p.t. er vanskeligt at undgå mellemlager. Dybstrøelsen opbevares på møddingplads med afløb til gyllebeholder, se bilag 1.

BAT-redegørelse udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Maskinstation udbringer gyllen. Gyllen køres ud med gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder og/eller nedfældes i sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage. Uanset om det er et økologisk landbrug eller et konventionelt forbruges der mindre kvælstof end de økonomisk optimale mængder. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer

Foder

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent, hvilket giver et overblik over dyrenes aktuelle fodringsbehov og hermed optimeres fodringen og næringsstofindholdet i husdyrgødningen nedsættes. Ved foderplanlægning anvendes den nyeste viden indenfor området. Foderplaner følges op af EFK – Endags foderkontrol.

Der tages analyser af grovfoderet, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Management – Endags foderkontrol – Ydelseskontrol. Med disse ledelsesværktøjer har driftslederen et nøjagtigt overblik over dyrenes aktuelle fodringsbehov og produktion og kan med denne viden optimere sin fodring og minimere næringsindholdet i husdyrgødningen.

Ensilage, korn, foderstoffer m.m. opbevares så foderspild minimeres.

På ejendommen er der valgt følgende foderteknologier:

Fodringen med fosfor begrænses til max. 4,2 g P/FE, hvorved der ca. er balance mellem tilførsel af fosfor til markerne og afgrødernes bortførsel.

På ejendommen er der fravalgt følgende foderteknologier:

Af hensyn til køernes produktion er en reduktion i råproteinindholdet i foderet fravalgt. Miljøproblematikker med hensyn til N er derfor løst gennem andre tiltag.

Opbevaring af foder og ensilage

Der opbevares i nudriften 3250 m³ ensilage i markstakke og 400 hkg andet foder i silo og i lade på gulv. Halm opbevares i markstakke. I ansøgt drift etableres siloplads til en stor del af ensilagen.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed	
	Ansøgt
Ejet + forpagtet*	76,9 ha
Aftale**	191,1 ha
I alt	268,0 ha

*ejet af:

Oplysning om forpagtninger af hensyn til partshøringen
Svenn Nielsen, Silkeborgvej 49, 8641 Sorring, ca. 4,7 ha.
Cliff Bak Nielsen, Møllebakken 37, 8641 Sorring, ca. 8 ha.

** ejet af:

Oplysning om aftalearealer af hensyn til partshøringen
Niels Flensted Jensen, Silkeborgvej 56, 8641 Sorring (ca. 29 ha),

Maren Jensen, Høngevej 19, 8641 Sorring (ca. 14 ha)

Henrik Vestergaard, Blakgårdsvej 15, 8600 Silkeborg. 30 DE. For sidstnævnte gælder at Silkeborg Kommune allerede har indarbejdet modtagelsen af 30 nye DE kvæggylle i Henrik Vestergaards tilladelse på Tingvejen 21.

Ove Laursen, Sorringvej 75, 8600 Silkeborg. 61,3 ha.

Der søges godkendt et større aftaleareal end der er behov for.

Harmoniarealet

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 304,84 DE. Der fraføres max. 128,1 DE til gylleaftalerne. Det giver en mængde på 176,75 DE til udbringning på ejendommens ejede/lejede arealer. Der udbringes så 2,3 DE/ha og max. er 2,3 DE/ha.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udspredning på udbringningsarealet.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Se oversigt over indretningen på bilag 1.

BAT- teknologier

For kvægbrug er der BAT- blade om præfabrikerede drænede gulve og syretilsætning til gylle. Den nye stald etableres med fast gulv og skraber med ajledræn. Dette gælder også det nye goldkoafsnit. Systemet halverer ammoniakfordampningen i forhold til et traditionelt gulv med spalter og rundskyl/bagskyl.

Småkalvene, syge køer og køer som kælder opstaldes i dybstrøelse, som her er den optimale løsning.

Den eksisterende kostald ændres ikke. Der er ikke proportionalitet imellem miljøgevinsten og en fuldstændig og meget kostbar ændring af gulvsystemet. Der etableres ikke forsuring af gyllen, idet kun halvdelen af gyllen fra eksisterende stald forsures hvorved omkostningerne ikke står mål med miljøgevinsten. Når stalden skal renoveres om 30 år vil ny miljøteknologi blive indarbejdet.

Et forsøringsanlæg til 250 DE koster ca. 550.000 kr. til et kvægbrug. Der er to gyllebeholdere uden problemer med flydelag. Efter forsuring må påregnes teltoverdækning af begge. Pris ca. 340.000 kr. Der skal altså investeres i alt 890.000 kr. Hertil kommer omkostninger til installation m.m. på ca. 100.000 kr.

Der forventes en afskrivningstid på 15 år og den årlige ydelse for et obligationslån før skat er ca. 100.000 kr. En afskrivningstid på 15 år for en teltoverdækning er nok i overkanten.

Der skal bruges 5-7 kg syre/m³ gylle = 1500 m³ * 6 kg/m³ * 2 kr./kg = 18.000 kr./år.

Der skal bruges ekstra ca. 1500 KWh * 0,82 kr/KWh = 1230 kr./år og en serviceaftale til 6.000 kr./år. Her er ikke medtaget omkostninger til vedligehold.

Den årlige omkostning bliver på ca. 125.000 kr. + vedligehold.

Der vil kunne spares en fordampning på ca. 0,5 * 630 kg N/år fra stald og ca. 0,5 * 150 kg N fra lager. I alt ca. 390 kg N/år. Prisen pr. sparet kg N bliver ca. 320 kr. På den baggrund er forsuring fravalgt.

En spalteskraber i halvdelen af den nuværende kostald, hvor der er spalter, vil koste ca. 100.000 kr. Herved kan spares ca. 120 kg N. Den årlige omkostning bliver ca. 12.000 kr. + omkostninger til drift og vedligehold, skønnet 2500 kr. Prisen pr. kg. N er ca. 120 kr., hvorfor spalteskraber er fravalgt.

Ventilation

Alle stalde er med naturlig ventilation, det er derfor heller ikke muligt at etablere kemisk eller biologisk luftrensning.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Sprøjten rengøres på betondæk over fortank med afløb til gyllebeholder. Der rengøres med vand og alm. rengøringsmidler.

Management

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.
- De ansatte vil blive grundigt orienteret om evt. vilkår i miljøgodkendelsen der vedrører deres arbejdsopgaver.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Staldene gennemgås jævnligt med henblik på at opdage lækager.
- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning.
- Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bla. Fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosforindhold.
- Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.
- Der foretages løbende service på foderanlæg, elkabler og pumper af aut. Installatør.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter behov.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Gyllebeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Det er ansøgers vurdering, at ejendommen med de ovenfor nævnte driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandsskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

Egenkontrol

Der laves årligt mark- og gødningsplan med regnskab og husdyrindberetning. Der føres sprøjtejournale.

Gyllebeholderen er tilmeldt 10 årig kontrol og der føres logbog over flydelag, ligesom dette reetableres efter behov. Der leveres mælk til Arla, som har et egenkontrolprogram, der følges. Årligt registreres forbrug af el og dieselolie. Der foretages løbende vedligehold og tilsyn af teknik.

Redegørelse for mulige uheld

- Fejl i foderblandingerne
- Strømsvigt
- Revnet eller overløb af gyllebeholder

- Ingen eller utæt overdækning af gyllebeholder
- Uheld med gyllehåndtering
- Uheld med håndtering af pesticider.
- Uheld med håndtering af olier.

Minimering af risiko for uheld

- Ved udkørsel af gylle anvendes kun selvfyldende gylleudspreder.
- Der er ikke pumpe på gyllebeholderen.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikre korrekt brug og effekt.
- Der er egen nødstrømsgenerator.
- Spildolier opbevares i tromler på betongulv med adgang til opsugende materiale.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Sker der uheld af væsentligt omfang vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet. For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre. Der udarbejdes en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften vejledes i beredskabsplanen. Beredskabsplanen får en fast plads med nem adgang.

Ressourceforbrug

Vand

Der bruges nudriften ca 5000 m³ vand og det er vurderet at vandforbruget i ansøgt drift vil blive ca. 5.750 m³ vand årligt.

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt mhb. på at undgå spild.

Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges.

Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst muligt. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Malkeroboter er tilmeldt serviceaftale så de er optimalt justerede – også i forhold til vandforbrug.

Vandforbruget registreres.

Energi

Nu bruges ca. 110.000 kwh og i ansøgt drift forventes ca. et forbrug på 125.000 kwh/år.

Der bruges nu og i ansøgt drift ca. 10.000 l dieselolie årligt.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

- Varmegenindvendig fra mælkekøling
- Ur på belysning i stalden
- Timer på gyllepumper
- Naturlig ventilation
- Timer på foderblander

Transport

Transporter med husdyrgødning forventes at stige fra 200 til 225 årligt. En stor del udspreddes ved ejendommen og noget transporteres dels sydpå (ca. 30 stk) til de forpagtede marker og dels igennem Sorring (ca. 50 stk/år) til ejet jord øst for byen. Der vil iøvrigt blive leveret vare og afhentet mælk og dyr m.m. fra både øst og vest.

Antal fodertransporter ventes at sige fra 35 til 40 i dagtimerne. Mælk hentes nu og i ansøgt drift hver anden dag. Der leveres og hentes dyr ca. 10 gange årligt. Brændstof leveres ca. 10 gange årligt.

Kort over transportveje for ejendommen se bilag 3

Støj

Beskrivelse af støjkilder

- Kompressorer
- Højtryksrensere
- Malkerobot
- Gyllepumpe

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger. Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen samt fra markarbejdet.

Driftsperiode for støjkilder

Kompressorer døgnet rundt

Højtryksrensere: Sjældent

Malkerobot døgnet rundt

Tiltag mod støjkilder

Flere af støjkilderne er placeret i lukkede bygninger. I øvrigt er der langt til naboer. Kompressor og malkerobot kan ikke høres udenfor bygningen.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der er ingen generelle skadedyr på ejendommen. I givet fald vil bekæmpelse af disse blive fortaget efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium

Fluegener

Biologisk og kemisk fluebekæmpelse foretages i øvrigt efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Affald

Fast affald

Der leveres 1 vognlæs plasticaffald og andet brændbart affald til Feltengaard losseplads årligt.

Jernaffald afhentes ved behov af skrothandler. Der opbevares og benyttes ikke affaldsstoffer til gødningsformål.

Farligt affald samt olie og kemikalier

Olie og kemikalier nudrift

	Opbevares i/placering	Mængde/afskaffes via
Spildolie	Lade	Ca. 100 l/år
Kanyler	I aflåst skab på kontor	Små mængder
Kemikalier	Garage	0
Medicin	I aflåst skab på kontor	Små mængder

Olie og kemikalier ansøgt

	Opbevares i/placering	Mængde/afskaffes via
--	-----------------------	----------------------

Spildolie	Samme	Samme
Kanyler	Samme	Samme
Kemikalier	Samme	Samme
Medicin	Samme	Samme

Olie- og kemikalieaffald

Der er kun lidt spildolie (ca 100 l/år), redskaber serviceres hos forhandler. Evt. spildolie opbevares i lade på betongulv uden afløb og i godkendte beholdere. Evt. spild kan opsamles. Tomme pesticiddunke leveres med dagrenovation. Der er ikke affald fra veterinære lægemidler. Evt. pesticidaffald (EAK kode 02 01 09 og 05.12) vil blive håndteret i overensstemmelse med kommunens regulativ.

Oplag af olie og kemikalier

Der er en dieselolietank (131071/01-5323) på 1200 l fra 2003 og en nedgravet fyringsolietank (fra Brande beholder og kedelfabrik nr. 537) på 2500 l fra 1979. Der opbevares kun lidt smøreolie og spildolie. Opbevaringen sker i godkendte tromler på betongulv med adgang til opslugende materiale i laden (se oversigttegningen).

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ca. 50 l i aflåst fryser i garagen; der er betongulv og ingen afløb. Sprøjten fyldes og rengøres på betondæk over fortank med afløb til gyllebeholder.

Døde dyr

Døde dyr opbevares under kadaverkap, se tegning for placering. Der er ca. 90 døde dyr/år. I Jerseybesætninger aflives alle tyrekalve. Der hentes ca. 60 gange årligt i dagtimerne.

Spildevand

Spildevandsmængde

Er indregnet i vedlagte kapacitetserklæring.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Se ovenfor.

Spildevand afledning

Sanitært spildevand fra beboelsen ledes via trixtank og filterbrønd til markdræn.

Tagvand afledes p.t. via dræn til Voel Bæk. Der er i lige linje ca. 1200 til 1300 m fra bygningerne til Voel Bæk. Den nye stald og lade vil aflede tagvand til samme recipient.

Der har i gennemsnit over de sidste 10 år (1999 – 2008, data fra DMI) i Silkeborg været 846 mm nedbør/år. Den nye stald og lade er tilsammen ca. 1925 m². Nettonedbøren i området er ca. 400 mm og 50 % af vandet går via dræn til vandløb og 50 % via grundvand til vandløb (Der ses bort fra indvinding). Der er ca. 380 ha som afvander til Voel Bæks østligste del, hvor Peter Busk bor. Her er der 1.520.000 m³ nettonedbør. Halvdelen af det er 760.000 m³ som må forventes ret hurtigt at finde til bækken. Det nye tag giver 846 mm – 200 mm/2 = 646 mm ekstra nedbør som afledes via dræn til bækken. På 1925 m² er det ca. 1250 m³. Det svarer til ekstra knap 2 ‰. Det er meget små mængder ekstra vand, der er tale om.

Regnvand fra de nye plansiloer (ca. 1500 m²) vil blive opsamlet og sprinklet ud på de omkringliggende græsmarker.

Bilagsoversigt

BILAG 1: SITUATIONSPLAN

BILAG 1B: BYGNINGSSKEMA TIL SITUATIONSPLAN

BILAG 2: FORDELING AF DYR ANSØGT DRIFT

BILAG 3: AREALOVERSIGT OG TRANSPORTVEJE

BILAG 4: FORUDSÆTNINGER FOR TYPE 2 KORREKTIONER

BILAG 5: RESULTAT AF AMMONIAKDEPOSITIONSBEREGNINGER, § 7 OG 3 I FORHOLD TIL EJENDOMMEN

BILAG 6: § 3 NATUR I FORHOLD TIL EJENDOMMEN

BILAG 7: § 7 OG NATUR 2000

BILAG 8: § 3 I FORHOLD TIL AREALER, OVERSIGT

BILAG 8A: § 3 I FORHOLD TIL AREALER

BILAG 8B: § 3 I FORHOLD TIL AREALER

BILAG 9: VANDRAMME OPLANDE

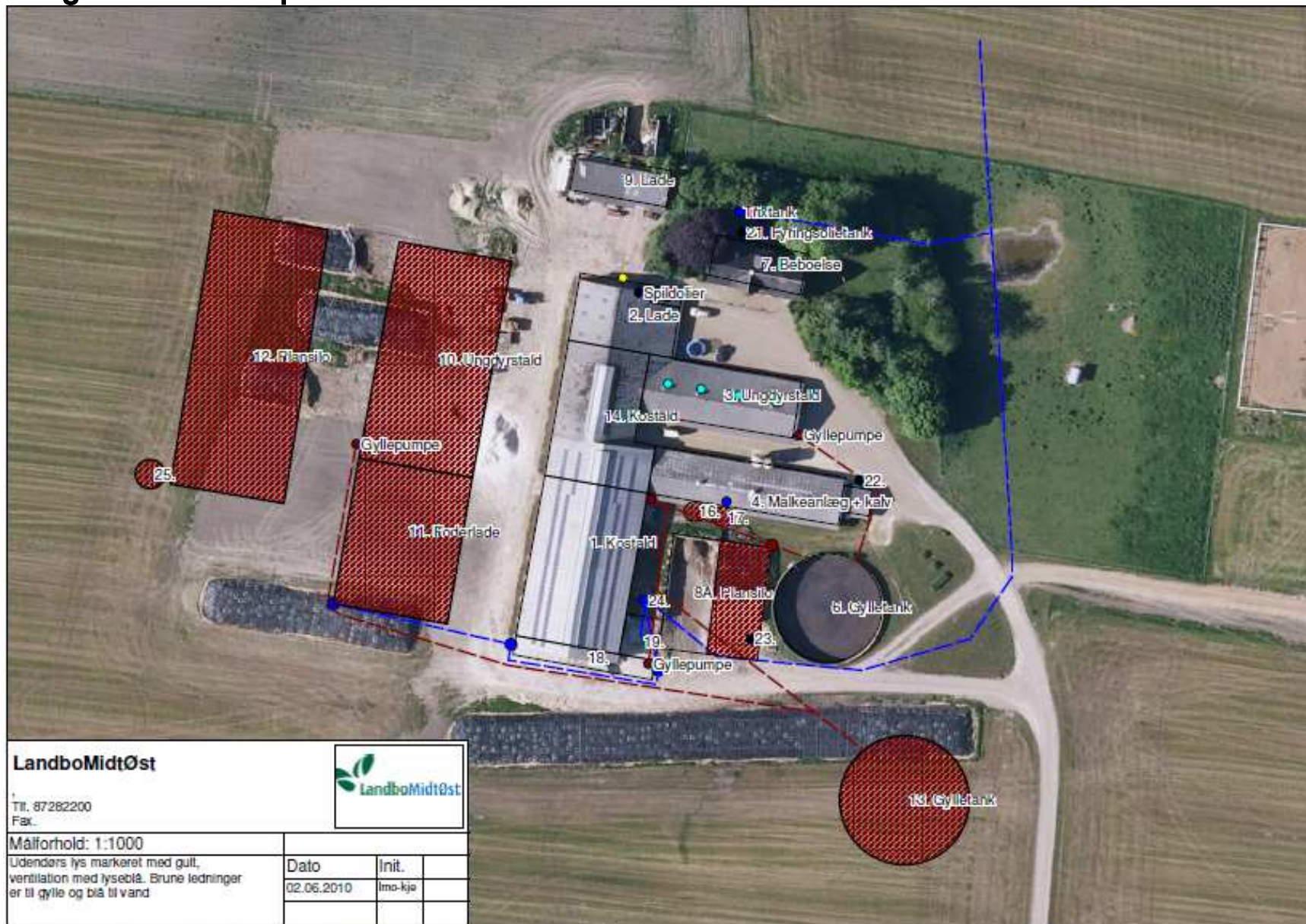
BILAG 10: KVÆLSTOFREDUKTIONSPOTENTIALE

BILAG 11: NITRATFØLSOMME INDVINDINGSOMRÅDER

BILAG 12: VEJLEDENDE FOSFORKLASSER OG LAVBUND

BILAG 13: BEREGNEDE LUGTGENEAFSTANDE OG KONSEKVENSONOMRÅDE

Bilag 1: Situationsplan

LandboMidtØst

Tlf. 87262200
Fax.

Målforskel: 1:1000

Udendørs lys markeret med gult, ventilation med lyseblå. Brune ledninger er til gylle og blå til vand

Dato	Init.
02.06.2010	lmo-kja

Bilag 1b: Bygningskema til situationsplan

Bygningsnr. • jf. bygnings- oversigt (bilag 1) • jf. ansøgning	Bygningsanvendelse		Grundplan / kapacitet		Højde målt til tagryg	Tag Hæld- ning	Bygnings- materialer og farver
	Nudrift	Ansøgt drift	Nudrift	Ansøgt drift			
• 1 • 1.1.1.	Kostald Sengebåse	Kostald Sengebåse	768 m ² (35,4m * 21,7m)		8 m	20°	Grå eternit og røde + grå stål- plader på væg- ge, øverst perfo- rerede (naturlig ventilation)
• 2	Lade Foder, maskiner, spildolie	Lade Foder, maskiner, spildolie	326 m ² (15m * 21,7m)		8 m	20°	Grå eternit og røde + grå stål- plader på væg- ge, øverst perfo- rerede (naturlig ventilation)
• 3 • 1.1.3.	Ungdyrstald	Goldkostald	408 m ² (34 m * 12 m)		5 m	25°	Grå eternit + rø- de mursten
• 4 • 1.1.4.	Robot, teknik, sygestier, kalvestald, kontor	Robot, teknik, sygestier, kalvestald, kontor	400 m ² (40m * 10m)		4,5 m	25°	Grå eternit + rø- de mursten
• 5	Mælketank m.m.	Depot	33 m ² (5,5 m * 6m)				
• 6 • 1.1.6.	Gylletank	Gylletank	1600 m ³				
• 7	Beboelse	Beboelse	-				
• 8A	Plansilo	Nedlægges	-				
• 8B • 1.1.10.	Plansilo	Renoveres til mødding-plads		Ca. 150 m ²			
• 9	Lade, maskiner	Lade, maskiner	160 m ² (8m * 20m)				
• 10 • 1.1.4.	-	Ungdyrstald, ny	-	1125 m ² (25m * 45m)			Grå eternit og røde + grå stål- plader på væg- ge, øverst perfo- rerede (naturlig ventilation)
• 11	-	Foderlade, ny	-	800 m ² (32m * 25m)			Grå eternit og røde + grå stål- plader på væg- ge, øverst perfo- rerede (naturlig ventilation)
• 12	-	Plansilo, ny	-	1500 m ² (25m * 60m)			
• 13 • 1.1.7.	-	Gylletank, ny	-	2500 m ³			
• 14 • 1.1.1.	Kostald Foderbord, separation og robot	Kostald Foderbord, separation og robot	523 m ² (21,7m * 10m + 18m * 17m)		8 m	20°	Grå eternit og røde + grå stål- plader på væg- ge, øverst perfo- rerede (naturlig

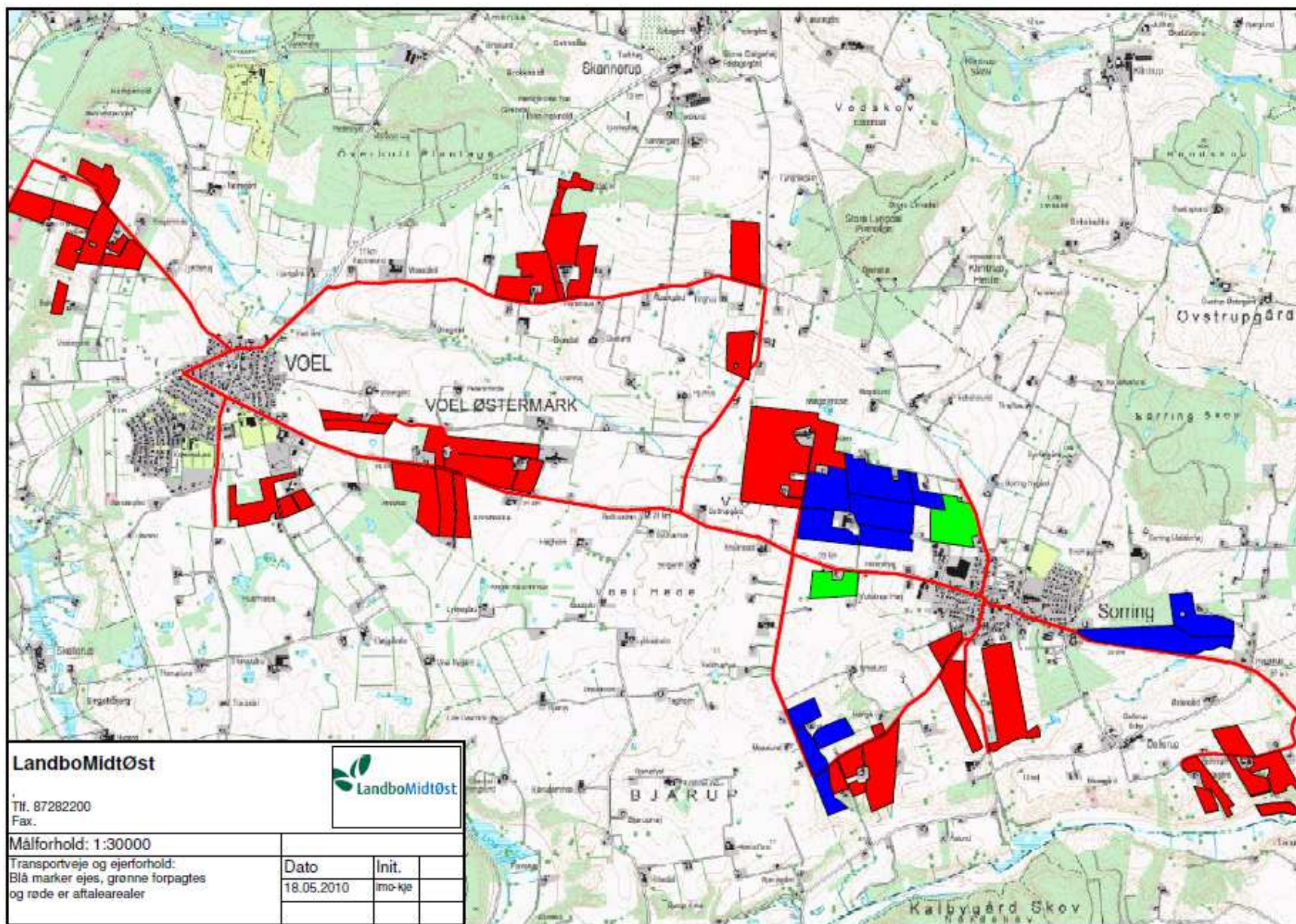

							ventilation)
• 15	-	Vej, ny	-	-			
• 16	-	Kraftfodersilo, ny	-	-			
• 17	-	Mælketank, ny	-	-			
• 18 • 1.1.9.	Gyllekanal kørefast	Gyllekanal kørefast	225 m ³				
• 19	Vaskeplads m. olieudskiller og afløb til dræn	Vaskeplads med olieudskiller	80 m ²				
• 20	Garage, Opbevaring af pesticider i fryser	Garage Opbevaring af pesticider i fryser	20 m ² (4m * 5m)	8 m	20°		Grå eternit og røde mursten.
• 21	Fyringsolietank Nedgravet fra 1979	Fyringsolietank Nedgravet fra 1979	2500 l				
• 22	Dieselolietank Fritstående fra 2003	Dieselolietank Fritstående fra 2003	1200 l				
• 23	Døde dyr	Døde dyr					
• 24	Olieudskiller	Olieudskiller					
• 25	-	Opsamlingsbrønd til ensilagesaft, ny					

Bilag 2: Fordeling af dyr ansøgt drift

Staldafsnit nr. jf. ansøgning Dyrehold og staldtype	Vægt-/alders fordeling	Antal årsdyr	DE	Antal måneder på græs pr. år inden-/udenfor (udløser vilkår)	
				indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
1.1.1. (1) Staldafsnit - Kostald Jerseyko Sengestald med fast gulv Naturlig ventilation	-	71	100,55	-	-
1.1.1. (2) Staldafsnit - Kostald Jerseyko Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) Naturlig ventilation	-	71	100,55	-	-
1.1.2. (3) Staldafsnit – Ungdyrstald Jerseyko Sengestald med præfabrikeret drænet gulv Mekanisk ventilation	-	28	39,65	-	-
1.1.2. (4) Staldafsnit – Ungdyrstald Jerseyko Dybstrøelse (hele arealet) Mekanisk ventilation	-	5	7,08	-	-
1.1.2. (5) Staldafsnit – Ungdyrstald Småkalve, jersey Dybstrøelse (hele arealet) Mekanisk ventilation	0-3 mdr.	21	3,8	-	-
1.1.3. Staldafsnit – Opsamlingsstald 1 voksen årshest Mekanisk ventilation	300-500 kg	6	2,07	6	
1.1.4. Staldafsnit - Ny kviestald Kvie/stud, jersey Sengestald med præfabrikeret drænet gulv Naturlig ventilation	6-24 mdr.	128	46,54	-	-
1.1.4. (2) Staldafsnit - Ny kviestald Småkalve, jersey Dybstrøelse (hele arealet) Naturlig ventilation	3-6 mdr.	21	4,6	-	-
DE i alt			304,84		

Bilag 3: Arealoversigt og transportveje

Bilag 4: Forudsætninger for type 2 korrektioner

Følgende formler skal anvendes ved beregning af den aktuelle type 2 korrektion på ejendommen, Plantedirektoratet 2006/2007 for fosfor, jf. godkendelsesvejledningen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug":

Malkekøer, tung race:

Type 2: Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet, mælkeydelse og proteinprocenten i mælk skal korrektionsfaktoren beregnes ved hjælp af formlen:

$$((\text{FE pr. årsko g P pr. FE} / 1000) - (\text{kg mælk pr. årsko} \cdot 0,00108) - 0,3) / 18,5$$

Der skal anvendes standard tal for FE (foderenhed) pr årsko, kg mælk pr. årsko og proteinprocent i mælk. Gram fosfor pr. FE er ansøgt mængde (4,2 g P pr. FE).

FE pr årsko = 5561

kg mælk pr. årsko = 6346

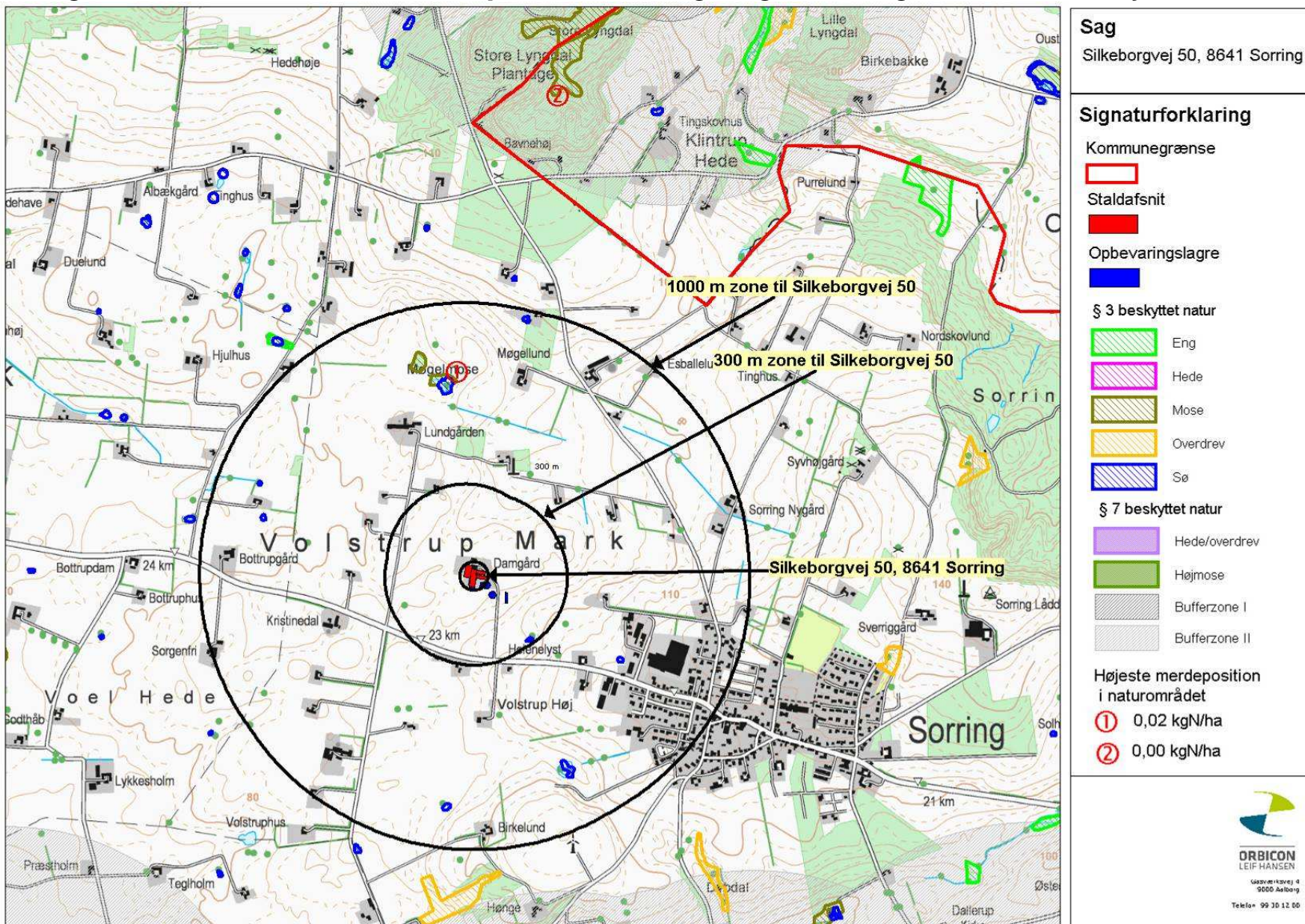
pct. protein i mælk = 3,41

g råprotein/FE = 173 g/FE

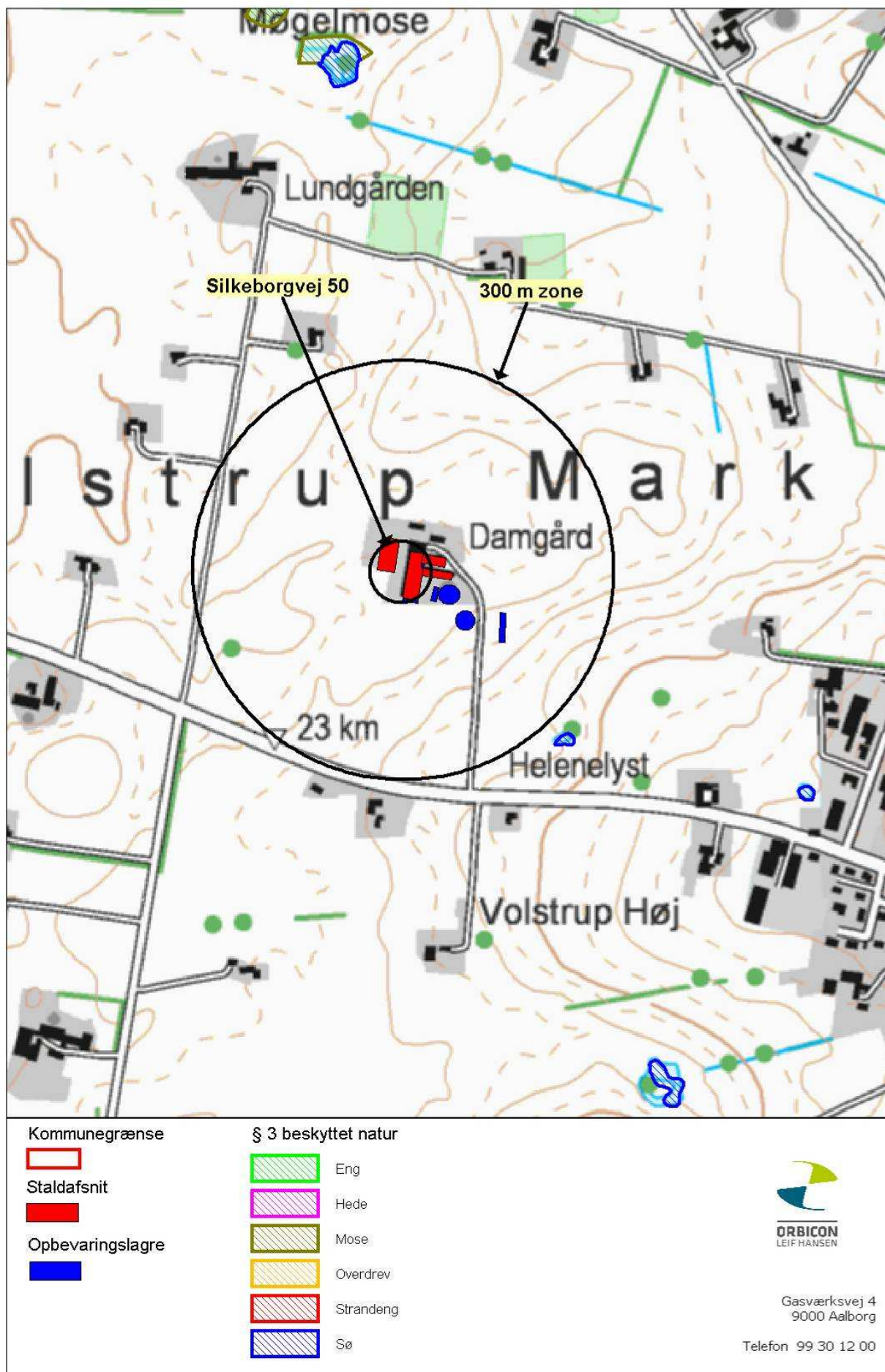
$$((5561 \times 4,2 / 1000) - (6346 \times 0,00108) - 0,3) / 18,5 = 0,88$$

Tabel 5a: Husdyrgødning, standardforudsætninger for produktion							
Normerne for indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning angivet i tabel 4 er fastsat på grundlag af nedenstående forudsætninger om de enkelte husdyrarters ydelsesniveau og foderforbrug.							
Kvæg		FE	Råprotein g pr. FE	Fosfor g pr. FE	Mælke ydelse kg	Mælke protein pct.	Tilvækst kg
1 årsko uden opdræt, malkekvæg	Tung race	6699	173	4,6	8971	3,41	
	Jersey	5561	173	4,6	6346	4,07	
1 årsopdræt (kalv 0 - 6 mdr.)*	Tung race	874	199	4,9			
	Jersey	658	199	4,9			
1 årsopdræt (6 mdr. - kælving (28/25 mdr.), køer og stude)*	Tung race	1791	160	4,9			
	Jersey	1339	160	4,9			
					Vægt, kg		
					Ind	Slut	
Tyrekalve (0 - 6 mdr.)	Tung race	620	169	4,4	40	220	
	Jersey	441	169	4,4	25	145	
Ungtyre 220 - 440 kg 145 - 328 kg	Tung race	1280	145	4,2			220
	Jersey	1007	145	4,2			183
1 års ammeko (uden opdræt), <400 kg		1525	207	3,6			
1 års ammeko (uden opdræt), 400-600 kg		2207	207	3,6			
1 års ammeko (uden opdræt), 600 kg<		2502	207	3,6			
* Mængderne er angivet pr. årsopdræt (svarer til 365 foderdage)							

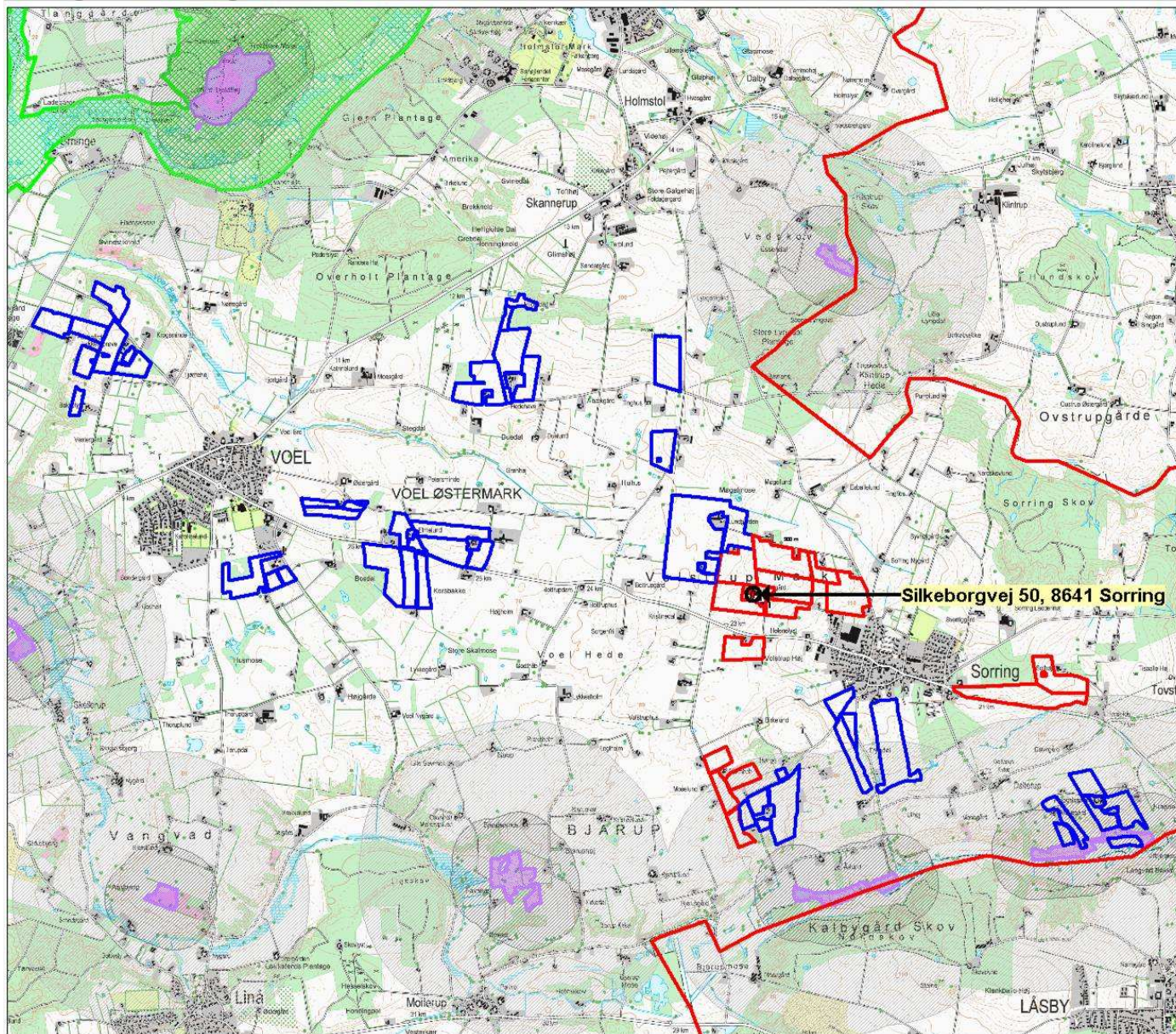
Bilag 5: Resultat af ammoniakdepositionsberegninger, § 7 og 3 i forhold til ejendommen

Bilag 6: § 3 natur i forhold til ejendommen

Bilag 7: § 7 og Natur 2000

Sag
Silkeborgvej 50, 8641 Sorring

Signaturforklaring

Kommunegrænse

Arealer

Aftalearealer

Udbringingsarealer

§ 7 beskyttet natur

Hede/overdrev

Højmose

Bufferzone I

Bufferzone II

Natura 2000

EF- Habitatomr.

EF- Fuglebeskyttelsesomr.

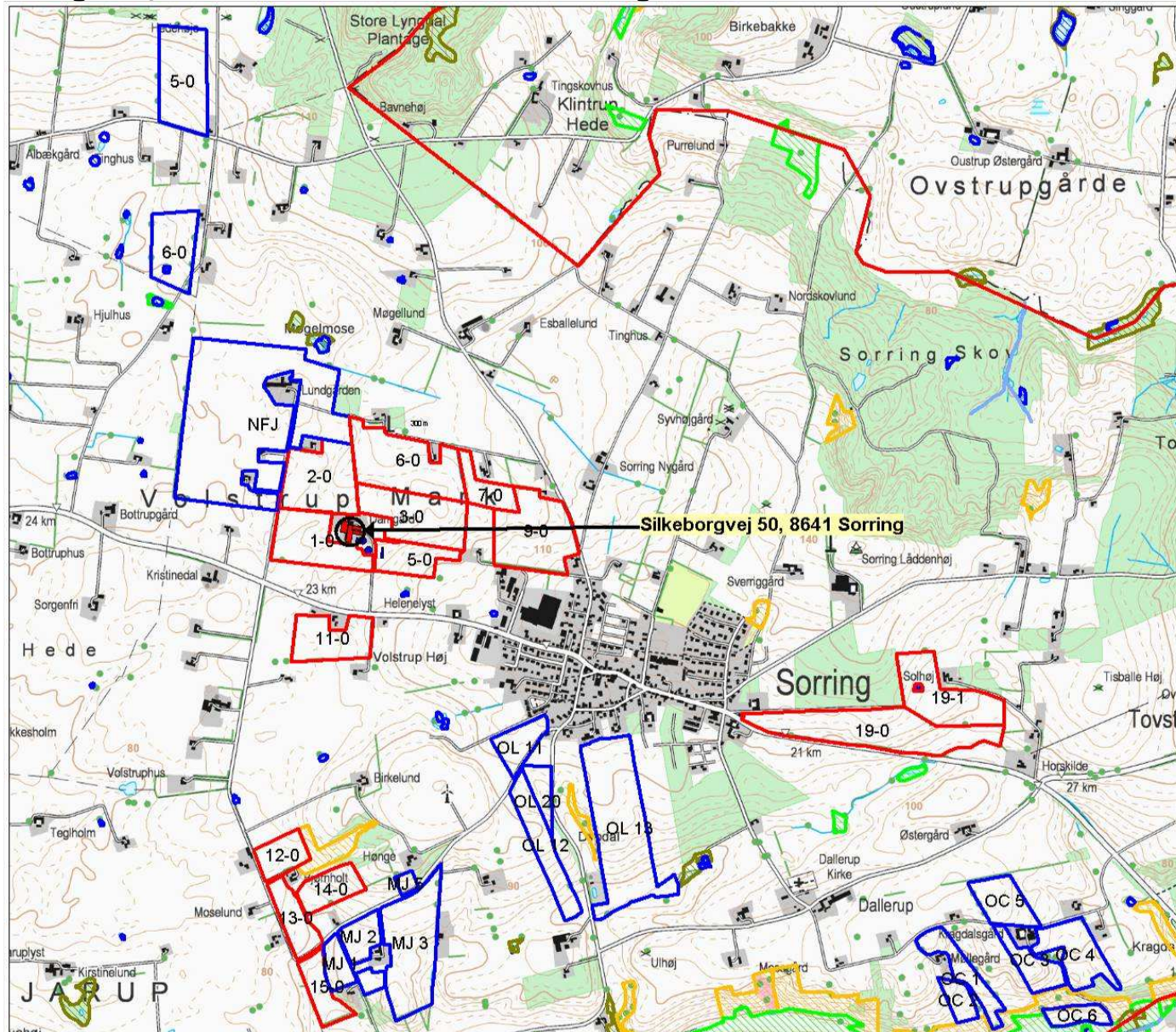
Ramsaromr.

ORBICON
LEIF HANSEN

Sønder Skovvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 8: § 3 i forhold til arealer, oversigt

Sag
Silkeborgvej 50, 8641 Sorring

Signaturforklaring

Kommunegrænse
[Red line symbol]

Arealer
[Blue outline symbol] Aftalearealer
[Red outline symbol] Udbringningsarealer

§ 3 beskyttet natur
[Green hatched symbol] Eng
[Pink hatched symbol] Hede
[Brown hatched symbol] Mose
[Yellow hatched symbol] Overdrev
[Blue hatched symbol] Sø

Beskyttede vandløb
[Blue line symbol]

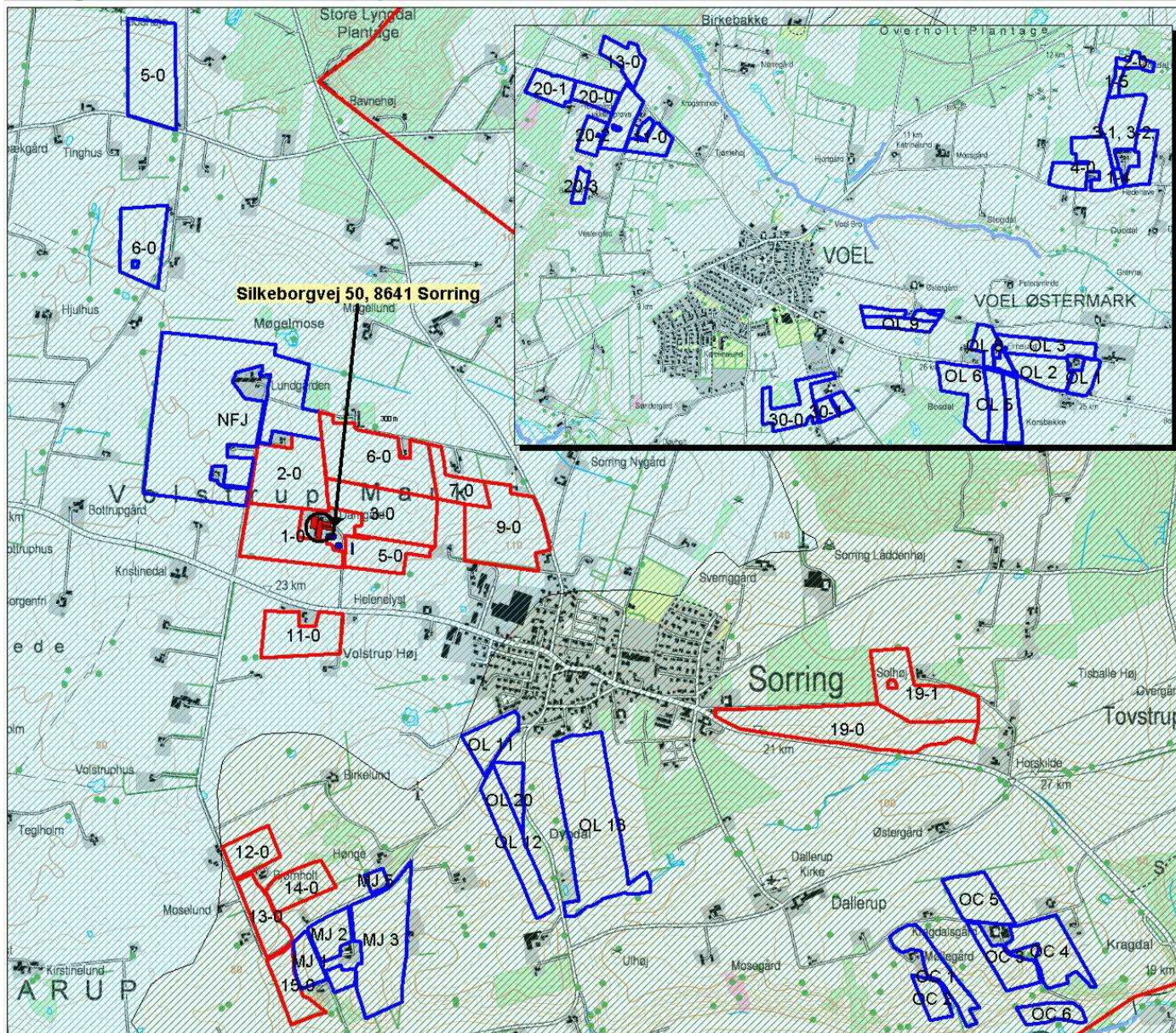
ORBICON
LEIF HANSEN
Søvej 4
9200 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 9: Vandramme oplande

Sag
 Silkeborgvej 50, 8641 Sorring

Signaturforklaring

Kommunegrænse

Arealer

Aftalearealer

Udbringningsarealer

Vandramme oplande

Randers Fjord

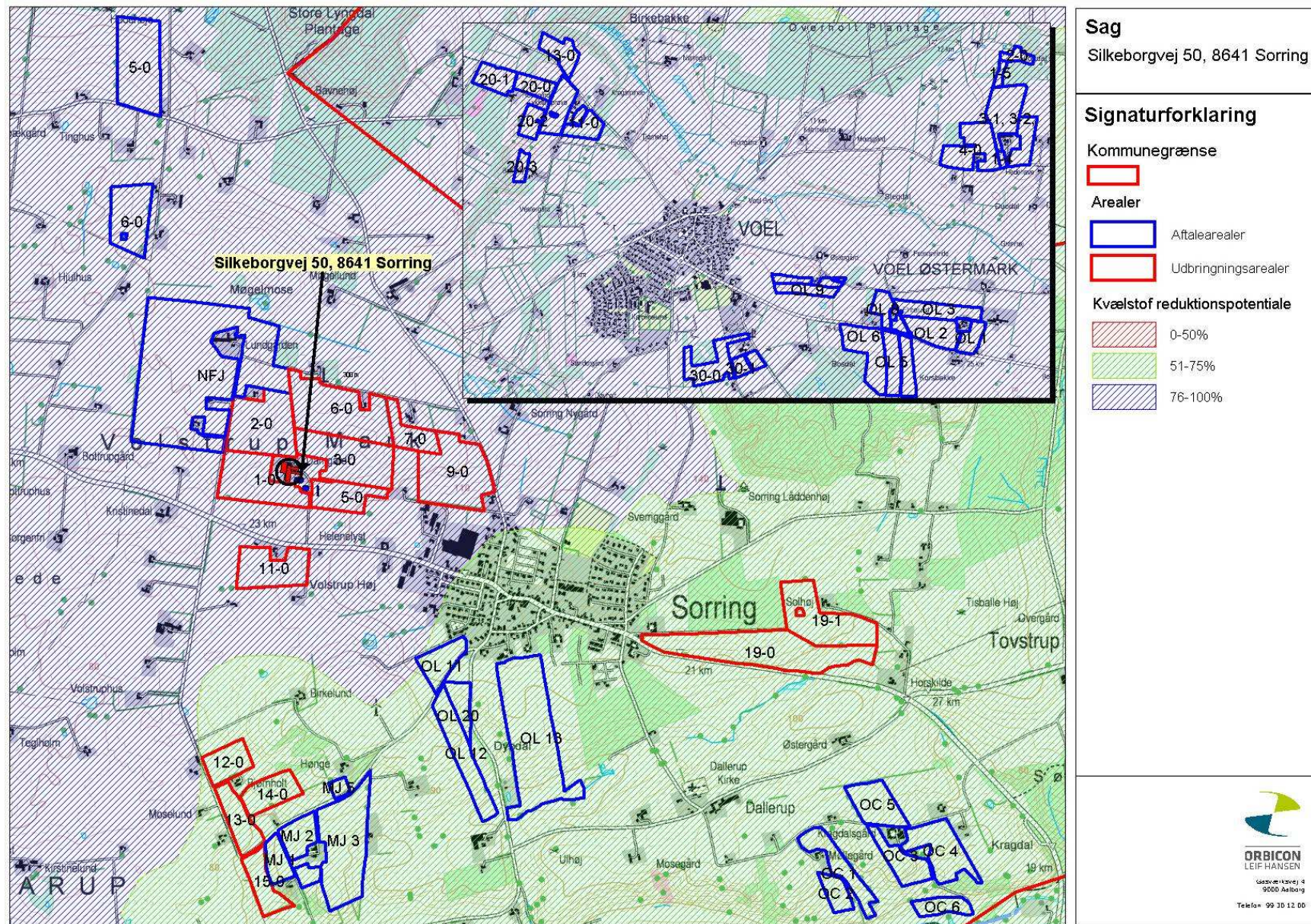

Århus Bugt

ORBICON
 LEIF HANSEN
 Gasværkvej 4
 9000 Århus B
 Telefon: 99 30 12 00

Bilag 10: Kvælstofreduktionspotentiale

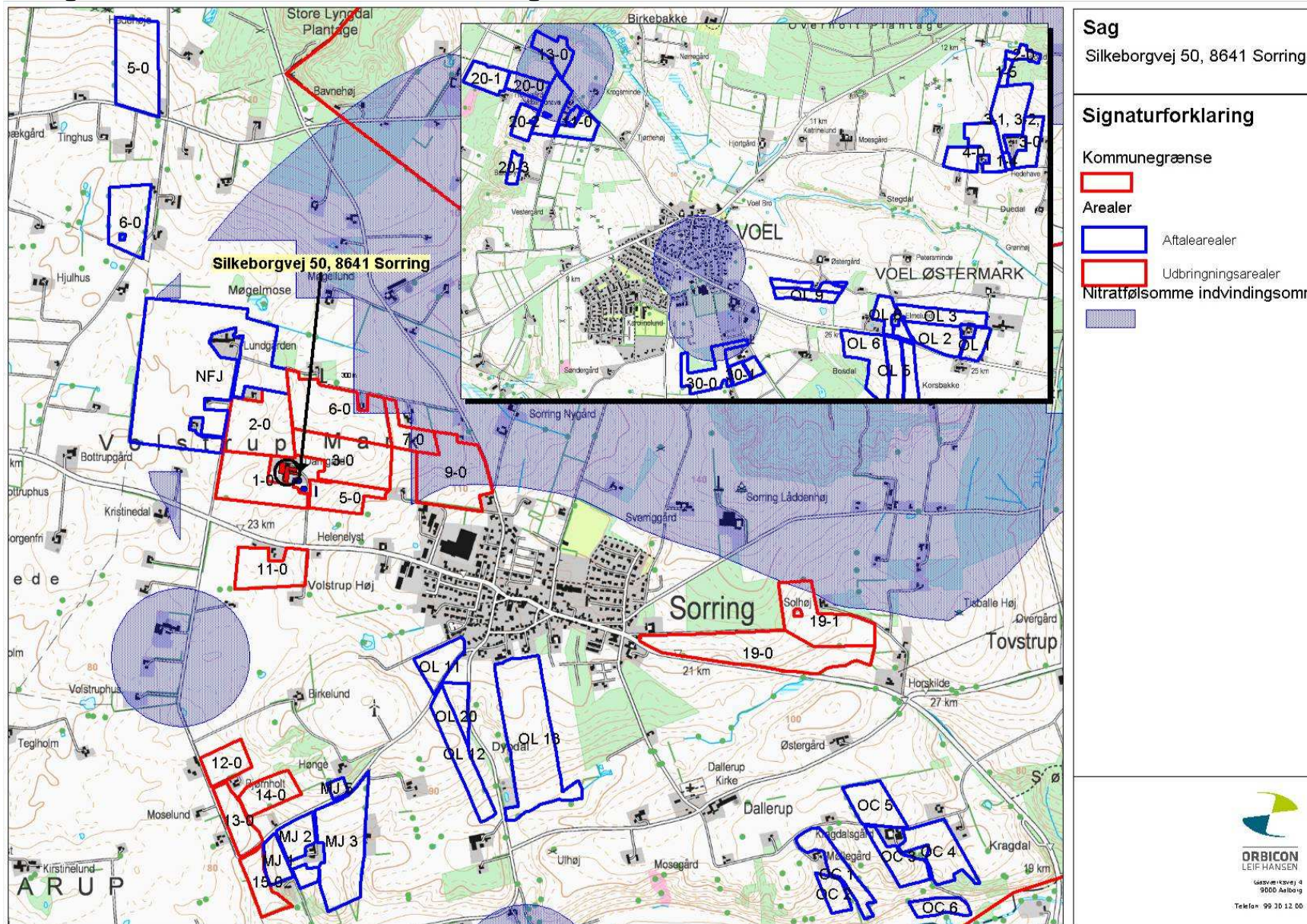
Sag
Silkeborgvej 50, 8641 Sorring

Signaturforklaring

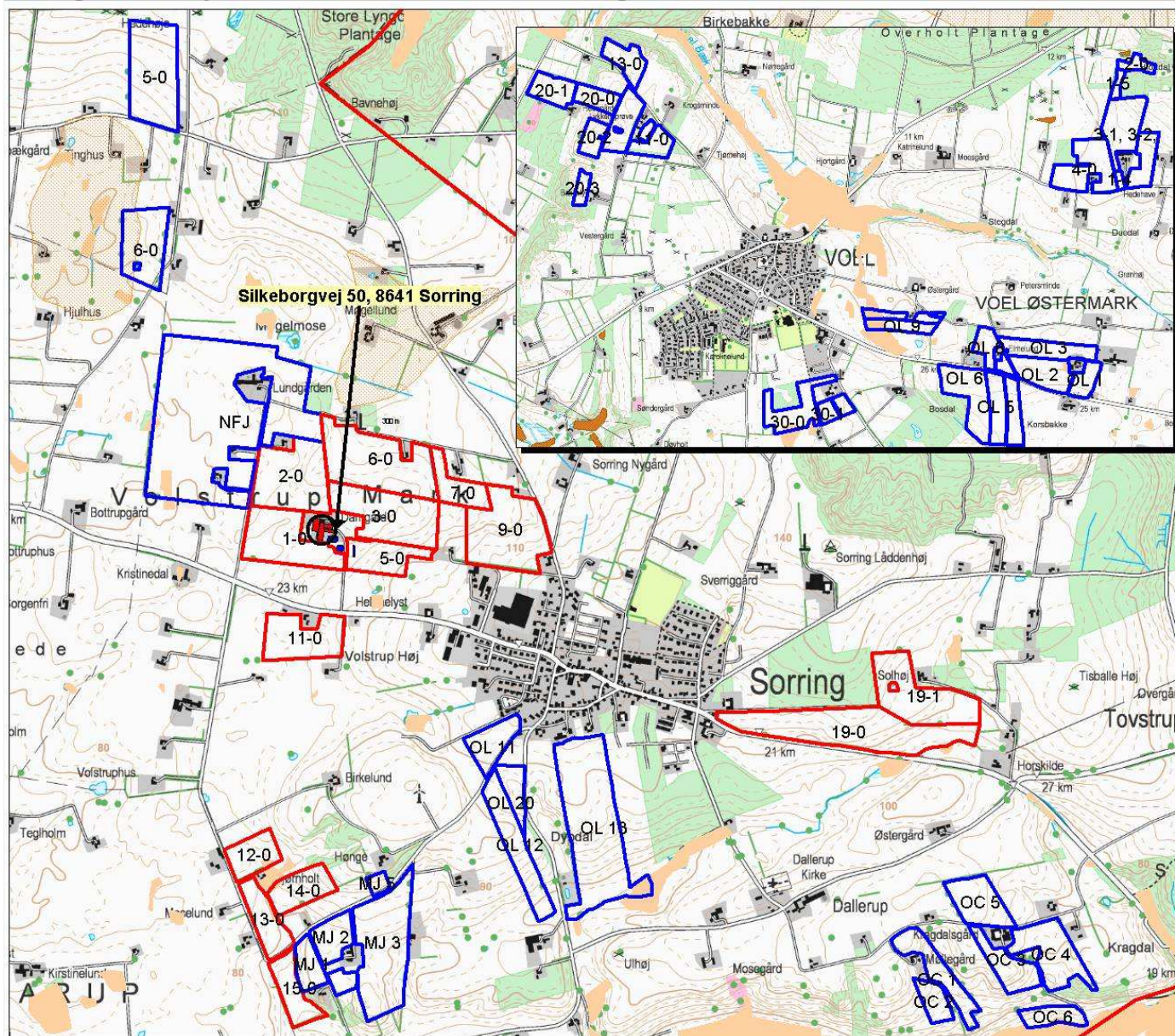
- Kommunegrænse**
- [Red outline]
- Arealer**
- [Blue outline] Aftalearealer
  - [Red outline] Udbbringningsarealer
- Kvælstof reduktionspotentiale**
- [Light red hatched] 0-50%
  - [Light green hatched] 51-75%
  - [Diagonal hatched] 76-100%

Bilag 11: Nitratfølsomme indvindingsområder

Bilag 12: Vejledende fosforklasser og lavbund

Sag

Silkeborgvej 50, 8641 Sorring

Signaturforklaring

Kommunegrænse

Arealer

Aftalearealer

Udbbringningsarealer

Fosforklasse I og III

Ikke omfattet af okkerklasse 1

Fosforklasse I / III

Fosforklasse II

Omfattet af okkerklasse 1

Fosforklasse II

Lavbundsarealer

Ikke omfattet af okkerklass

Omfattet af okkerklasse I

ORBICON
LEIF HANSEN

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon: 99 30 12 00

Bilag 13: Beregnede lugtgeneafstande og konsekvensområde

